

62.

koiliblikas

detsember 2022

**Loovust ja kirge,
armsad kolleegid!**

ETeKL aastanäitus

Eluoluline

Tuuli Reinsoo

Pusa

2022

Foto Lisette Laanoja

Aastanäitus Euloluline galeriis Pallas.

Fotod Lisette Laanoja

Juhataja veerg

Aasta täis kontraste jääb seljataha – muutuv maailm on loonud justkui paralleelreaalsuse, millest ei saa mööda vaadata, isegi kui tahaks. Ka paljud kunstnikud on oma oskused suunanud varjevõrkude tegemisse, leides selle kaudu võimaluse aidata kaasa rahu kiiremale saabumisele. Ometi, võib-olla just selle tõttu, et elu pahupool on nii ligidal, on tekstiiliaaastale tagasi vaadates näha säravaid värve, sündmusi ja toredaid kohtumisi, toimunud on põnevaid näitusi. Tasakaalu leidmiseks on oluline hoida oma hinges rahu ja pakkuda häid elamusi ka teistele. Loomingu kaudu saab igaüks meist sellesse oma osa anda!

Tekstiiliaasta algas jaanuaris Uue Kunsti Muuseumis eelmise aastanäituse MIMIKRI lõpetamisega. Tänavusest jõulukuust järgmisse aastasse ulatub aga seekordne aastanäitus ELUOLULINE Tartus galeriis Pallas, millel osalevate autorite teosed vallutasid nii galerii suure saali kui poole keldrist. Žürii (Krista Leesi, Kalli Sein, Madis Liplap) valikul on näitusel 36 teost ja taaskord on osalejaid nii liidu liikmete seast kui väljastpoolt, kaasatud on ka Pallase ja EKA tekstiilitudengid. Sõnadest OLULINE ja ELULINE kokku saanud näituseidee on autoreid kõnetanud, näituseteksti vormis tervikuks Mari-Triin Kirs. Väljapanek on mitmekülgne ja avastamist väärt, vaatamata tihedusele annab Madis Liplapi kujundus teostele parajalt hingamisruumi, töid saab nautida nii üksikult kui põnevate kooslustena. Aastanäitusel on esil ka tänavuste

liidu aastapreemiate laureaadid – Aasta Tekstiilikunstnik Krista Leesi, Aasta Noor Tekstiilikunstnik Ingrid-Helena Pajo ja tekstiilikunstnikke kaasava näituseprojekti Genius Loci II kuraatorid Kalli Sein ja Maret Kukkur. Koos samaaegselt eksponeeritud Pallase tudengite väljapanekutega on galerii maast laeni tekstiilikunsti täis! Tekstiilinäitused galeriis Pallas jäävad avatuks kuni 7. jaanuarini.

Kogu aasta vältel on liidu liikmed korraldanud näitusi Eesti erinevates linnades – Narva, Jõhvi, Pärnu, Kuressaare, Valga, Tartu ja Tallinn on need, mis esimestena silma jäävad. Põnevaid osalemisi on olnud ka suurematel näitustel nii Eestis kui väljaspool. Taas võtsime vastu ka uusi liikmeid – värske Pallase tekstiiliosakonna lõpetaja Liisi Tamm on läbi mitmete projektide tuntust kogunud kohaliku lambavilla väärtustajana ja rakendajana disainiprotsessis. On tore, et noori tegijaid tuleb järjest juurde!

Sel aastal lahkus igavikuteele aktiivne, omanäoline ja põnevate ideedega autor Ilme-Anu Neemre. Elujaatav, soe ja teravmeelne – nii mäletan Ilmet liidu üritustelt ja näituste avamistelt või ka juhuslikelt kohtumistelt. Olles viimase hetkeni loominguliselt aktiivne ja osaledes liidu näitustel, lõi ta tehnikaid ja materjale kombineerides skulpturaalseid tekstiilobjekte, milles peitus alati mõni tabav sõnum või mõtlemapanev „kiiks“.

Suvine töötuba Anu Raua juures ületas seekord erialade piire ja osalejad tegelesid nahakunstnik Helen Polli juhtimisel tekstiilsete köidete valmistamisega. Oli põnev kasutada tuttavat materjali uues kontekstis, iga osaleja annetas ühe köite ka Anu Raua loomekeskusele. Aitäh Liisa Kallamile seekordset

töötuba korraldamast, suvine kokkusaamine on olnud asendamatu võimalus kolleegidega vabamas õhkkonnas kokku saada. Järgmise suve töötoa teema on veel läbirääkimisel, pakkuge ideid!

Kadi Pajupuu väsimatu leiutajahing ilmutas end sel aastal taas läbi uue raamatu väljaandmise – aasta lõpus ilmus Pallase toimetiste sarjas väljaanne „MultiWeave. Viis kududa“, mille Tartu esitus toimus 15. detsembril. Väljaanne annab ülevaate kevadel Pallase galeriis toimunud rahvusvahelisest näitusest Grown/Kasvatatud, artiklite autoritena on kaasatud ka partnerid piiri tagant. Aasta lõpuks sai kaante vahele ka Merike Männi loomingu põhjalik ülevaatealbum, koostajateks Merike ja Ivvari Männi.

Minu enda jaoks tõi lõppev aasta kaasa väljakutseid ja palju keerulisi olukordi, kuid tasakaalu andsid loomingukselised tunnid Tartu Aparaaditehase stuudios, põnevad loomereisid erinevatesse riikidesse ja rõõm osalemisest ülemaailmsel tekstiilbiennaalil Portugalis. Lisaks näituse- ja kultuurielamustele oli neil reisidel äärmiselt huvitav kaasa elada mitmele seminarile, mille peateemaks loomulikult tekstiilikunst ja –(kõrg)haridus. Kuidas edasi? Ühest vastust ei selgunud kusagil, poolt ja vastuargumente jagus nii laiapõhjalisele disaini- ja kunstiõppele kui süvenevale erialasele spetsialiseerumisele. Jääb vaid loota, et oskame professionaalidena hoida oskusi ja kogemusi, mis enne meid on sajanditega kogutud, kuid suudame neid kasutada homses maailmas kaasäräkkival viisil. Disainis võtab taas maad usk kohalikku materjali ja tootmisse, ülemaailmse tarbimise murekohad on viimasel ajal rohkem nähtavaks saanud – ka liidu liikmete seas on neid, kes järjepidevalt tegelevad Eesti

villa ja taimsete kiudude (taas)kasutusele võtmise võimaluste otsimisega. Tekstiil vallutab näitusesaale, piirid kujutava kunsti ja tekstiilitehnika vahel pole ammu enam sedavõrd jäigad, tekstiiliteosed on enesestmõistetavalt kohal erinevatel kujutava kunsti näitustel ja ka Veneetsia biennaalil.

Seega – kindlasti saab tekstiili eriala üle uhke olla, nii disainis kui ka kunstimaailmas on sellel erialal, materjalil ja oskustel asendamatu koht. Igal juhul – mida ägedamalt igaüks meist tegutseb ja oma tööprotsessi ja tulemusi jagab, seda enam on tulevikutegejaid, kes valdkonda edasi arendavad.

Head vana-aasta lõppu ja põnevat uut loomeaastat kõigile!

Aet Ollisaar

Vaade näitusele Eluoluline. Kujundus Madis Liplap. Fotod Lisette Laanoja

Marilyn Piirsalu

Maddi Kaï

Eluoluline. Kataloog

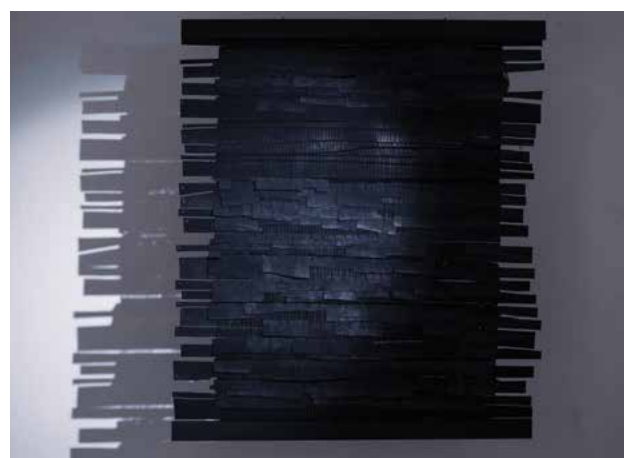
<https://issuu.com/kadipuu/docs/2022eluoluline>

Juulia Aleksandra Mikson

Kadi Pajupuu

Erika Pedak

Krista Leesi Erakordsete tekstiilide näitusel IMAGINE!

Bargoin' muuseum, Clermont-Ferrand,
Prantsusmaa

19.09.2022–26.03.2023

19. septembril avati Prantsusmaal Clermont-Ferrandis näitus IMAGINE!, mis on tänavuse FITE (Festival International des Textiles Extraordinaires) peanäitus ja üldteema.

EKA tekstiiliosakonna dotsent Krista Leesi on kutsutud esinema installatsiooniga „Herringbone“ ehk versiooniga kunstniku 2019. aastal toimunud näitusest „Herringbone by Krista Leesi“.

Tänavu kümnendat tegutsemisaastat tähistav festival pakub ainulaadset võimalust, luues rahvusvahelise kohtumispaiga, et tutvustada tekstiile, millel on tugev kultuuriline või päranduslik tähendus. Festivali idee on kokku kutsuda kõik viis mandrit, et kohtuksid erinevatest

riikidest loovisikud, kunstnikud, disainerid, käsitöömeistrid. Üritus soovib näidata inimsusega seotud teemasid, keskkonnaalaseid ning majanduslikke teemasid, mis kõik on erakordsetest tekstiilidest lahutamatud.

Krista Leesi teose inspiratsiooniallikaks on nii traditsioonilise kangatüübi herringbone (eestikeelne vaste on 'kalasaba') kujundusprintsip kui ka selle ingliskeelne nimi (herring tõlkes 'heeringas'). Leesi herringbone versioon on fotorealistlik kangas, kus optilist efekti tekitav sakiline muster moodustub otsestest heeringatest (Clupea harengus). Parvekalale kohaselt masside kujundumisest tekkiv muster kandub nii ülikonnale, mantlile kui ka mitmetele

muudele rõivaesemetele ning erinevatele kangamaterjalidele, aga ka mujale.

IMAGINE! näitus toimub Bargoin muuseumis, kus asub suurim väljaspoolt Euroopat pärit tekstiilide kollektsioon, mis teeb muuseumist ainulaadse säilituskeskuse maailmas.

Festivaliga kaasneb kakskeelne kataloog. Näitus jääb avatuks kuni 26. märtsini, 2023 ja liigub siis edasi Leetu.

Varasemate festivalidega on võimalik tutvuda kodulehel.

Lisainfo:

Krista Leesi

+372 522 1152

krista.leesi@artun.ee

<http://www.kristaleesi.ee>

Fotod Heino Prunsvelt

Aet Ollisaar

CONTEXTILE

Tänavu oli mul õnn olla valitud osalema Portugalis Guimarãesis toimuvale rahvusvahelisele tekstiilikunsti biennaalile CONTEXTILE (Contemporary Textile Art Biennial), mille peanäitusele kandideeris tänavu 1250 kunstnikku 74 riigist. Näitusel osalema valiti 50 autorit 34 riigist.

Olen varem korra biennaaliga kokku puutunud 2014. aastal, mil käisime koos Sigrid Huikiga üles panemas Eesti Tekstiilikunstnike Liidu satelliitekspositsiooni. Sellest käigust on ainult soojad mälestused ning tänavune kogemus oli sellele suurepärane jätk! Et olin Eestist ainus esindaja, sain rohkem suhelda kolleegidega teistest riikidest ning luua uusi kontakte tulevasteks projektideks.

Väga tore üllatus ootas mind aga rahvusvahelise näituse avamisel, kus kohtusin Pallase tekstiiliosakonna tudengi Liisa Hanvere ning EKA värske vilistlase Ingrid-Helena Pajoga. Peanäituse kõrval oli ka tänavu linnas mitmeid satelliitnäitusi ning kahel päeval toimus seminar, mille esinejad kajastasid tekstiilikunsti õpetamist ja hetkeseisu erinevate nurkade alt.

Valiku töödest tegi rahvusvaheline žürii koosseisus Lala de Dios (kunstiajaloo ja tekstiilikunsti õppejõud, kuraator), Janis Jefferies (visuaalkunsti emeriit-professor, kuraator ja kunstnik), Orenzio Santi (õppejõud, tekstiilikunstnik), Monika Grasiene (kunstnik, kuraator ja õppejõud) ja Cláudia Melo (kuraator, õppejõud ja kunstnik; biennaali kunstiline juht). Žürii lähtus valikus konkursi tingimustest ja tööde tasemest ning

biennaali Contextile 2022 kontseptsioonist RE-MAKE.

Tänavu toimus biennaal kuuendat korda ning on selle aja jooksul muutunud maailma üheks olulisimaks rahvusvaheliseks kaasaegse tekstiilikunsti sündmuseks. Biennaal toimus Portugalis Guimarãesis 3. septembrist kuni 30. oktoobrini 2022 ning sisaldas lisaks peanäitusele ka mitmeid erinevaid tekstiilikunsti näitusi ja sündmusi. Varasematel aastatel on Eesti kunstnikest biennaali peanäitusel esinenud Krista Leesi.

Aet Ollisaar

Rohkem infot biennaali kohta:
contextile.pt/2022/en/

Muljeid Portugali kaasaegse tekstiilikunsti biennaalilt

Septembri alguses Lissabonis Erasmus-programmiga praktiliselt olles oli mul hea võimalus külastada kaasaegse tekstiilikunsti biennaali Contextile 2022, mis leidis aset 3. septembrist 30. oktoobrini Põhja-Portugalis. Näitustel olid esindatud nii kohalikud tekstiilikunstnikud, kui autorid mitmelt poolt maailmast.

Biennaali põhifookuses oli inglisekeelne sõnapaar „RE-MAKE“, mis ärgitas tekstiilikunstnikke kaasa mõtlema tekstiilide rollile ja olulisusele, aga sellele, mida saaks teha teisiti. Kaheks kuuks muutusid lisaks galeriidele näitusepaikadeks nii kirikud, ajalooline linnamüür kui ka teised mitte nii harilikud tekstiilikunsti eksponeerimise kohad linnaruumis. Osalejatel oli võimalus kaasa lüüa töötubades ja osaleda loengutes ning seminarides.

Saabusin biennaali toimumispaika, 52 000 elanikuga linnakesse Guimarães

näituste esimesel päeval ning sain põgusalt osa ka avamismelust. Kuigi näitusepaigad olid laiali mööda linna, olid vahemaad vaid lühikese jalutuskäigu pikkused. Nädalavahetusega jõudsin tosinast näitusepaigast ja kahest satteliitnäitusest läbi jalutada pooled. Positiivselt üllatav oli teoste erilisus, meediumite paljususe ja nende sobitumine näitusepaikadega.

Ootamatuid lahendusi ja põnevust pakkus Portugali kunstikõrgkoolide tekstiilerialade näitus „EMERGÊNCIAS“, mille üks näitusepaikadest asus vanas garaažis. Näituse peamiste märksõnadena tootsin välja osavalt kujundatud eklektika ja loomuliku valguse kasutamise. Sattusin näitusesaali hetkel kui viimane õhtupäike teosed eriliselt särama pani. Tööd ise olid tudengitele omaselt siirad ja mängulised, kuid tundsin neis ära ka sügavaid ja noortele inimestele olulisi teemasid.

Väga kõrgetasemelise mulje jättis rahvusvaheline näitus, kus olid esindatud 58 tööd 54 kunstniku poolt 33st riigist. Nende seas ka Pallase tekstiiliosakonna juhataja Aet Ollisaare teos „Kodutus“. Tööd valis välja rahvusvaheline žürii.

Näitus paistis silma eelkõige teoste professionaalse teostuse poolest. Oli näha, et kunstnikud valdavad suurepäraselt kasutatud tehnikaid. Kui varem mainitud tudengite näitus tekitas minus äratundmisrõõmu, siis rahvusvaheline näitus kasvatas teadmist, et meistriks saamine vajab lisaks andele ka palju tööd ja järjepidevust.

Kokkuvõttes pakkus Contextile 2022 külastamine hulgaliselt kohtumisirõõmu ja inspiratsiooni. Neile, kes peavad plaani tekstiilibiennaal järgmine kord ise üle vaadata, soovitan selleks võtta paar-kolm päeva, kuna kõik näitusesaalid ei ole igapäevaselt avatud. Guimarães vanalinn, mis kuulub UNESCO maailmapärandi nimistusse, on väärt avastamist Portugalile omaselt rahuliku tempoga.

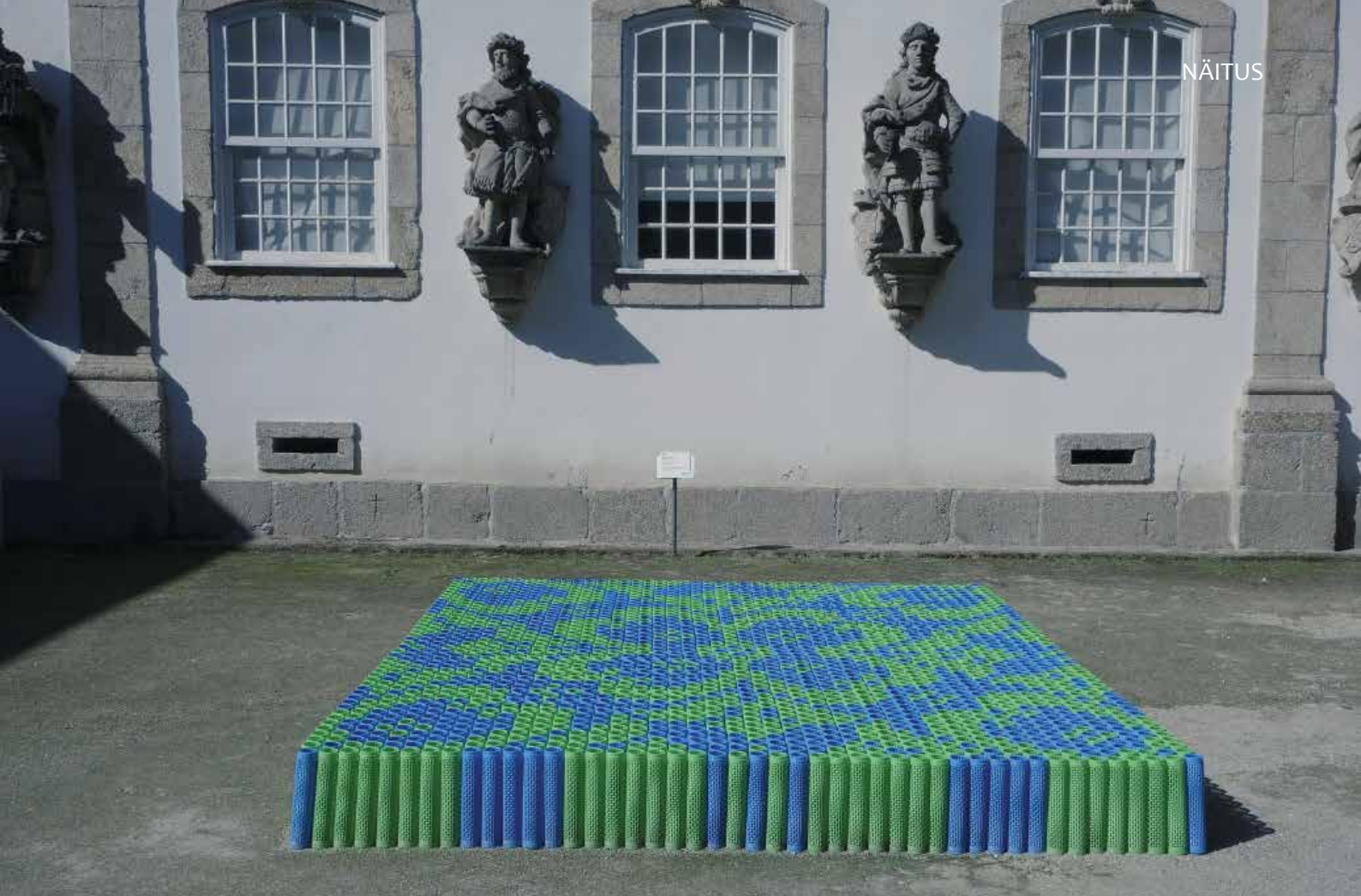
Liisa Hanvere

Kõrgema Kunstikooli Pallas
tekstiilitudeng

Vaateid Contextile näitustele sündmuse kodulehelt

Näitusetöid näeb siin

<https://www.flickr.com/photos/contextile/collections/72157721216218584/>

*Sial kollase põllu ja ruosa tee ristis
me taas kohtume*

Maryliis Teinfeldt-Grins Lätis

Kuraator: Mailis Timmi

Projektijuht: Liva Ziedina

Tõlked: Lauris Grins

Graafiline disain: Kristine Kepa

Fotograaf: Edgars Semanis

Videograaf: Francesco Rosso

Abi tikkimise ja muuga: Johanna Mauer, Eva Mustonen, Helena Kisant, Birgit Dre, Brigit Arop, Sigulda kultuurimaja DEVONS, perekond Teinfeldtid

Maryliis Teinfeldt-Grinsi tikitud pildid räägivad isiklikke lugusid autori jaoks märgilistest paikadest. Iga teos on justkui kiri minevikust – lugu igatsusest inimese või paiga järele, mis on omanud kunstniku elus olulist tähendust, kuid triivunud siis vaateväljalt ja talletunud mälestusena. Teinfeldt-Grinsi loomingus esile kerkivad lood emotsionaalselt laetud momente, mis oma toimumishetkel võisid näida marginaalsed, kuid põimisid end ometigi tugevalt kunstniku mälulõnga keerdukses, avades oma tõelist tähendust alles nüüd, aastaid hiljem. Teinfeldt-Grinsi tikandid on justkui mälukaardid, millel kujutatud värvid annavad edasi paigaga seotud tunnete eredust. Need on kunstniku mälukaardid, kus on lisaks füüsilisele kirjas ka see, mida ei saa käega katsuda ega sõnadega edasi anda. Kuraator Mailis Timmi küsib, kunstnik vastab:

Miks otsustasid oma senise kunstnikutee suurima näituse just Lätis avada?

Mul on olnud kolm isikunäitust, neist viimasega, Lätis toimunud näitusega, sai pandud mulle oluline punkt oma kunstipraktikas. Lätiga on mul olnud tihe side. Mul on seal rohkelt sõpru ja häid kolleege tekstiilikunsti sfäärist, olen õppinud Läti Kunstiakadeemia Tekstiilikunstikateedris ning olen üldse suur läti-huviline. Külasthan Riit kindlasti mitu korda aastas. Hirmus tore oleks, kui saaks ka ühel päeval keele selgeks.

Lätis näituse tegemine oli mul kindlasti üks unistus. Nii oma eraelulise kokkupuute tõttu kui ka seepärast, et Lätis on tekstiilikunsti valdkond tegus ja vilgas. Tahtsin ka sellest oma näitusega osa saada ja oma panuse anda. Usun, et siinkohal on paslik välja tuua Aleksej Naumovs, tuntud Läti maalikunstnik ja endine akadeemia rektor, kelle käe all oli mul au õppida maastikumaali. Just oma Läti Kunstiakadeemia õpingute käigus arenes minu kavandikeel. Head toetavad sõnad Aleksejlt andsid mulle julgust töötada pastelliga, õpetasid mitte peljata rohket kirkast värvi ning hoida oma töödes lihtsust ja lapsemeelsust. Mul on hea meel, kuidas näitusepaiga valik iseeneest justkui vaibana lahti rullus. Pidin vaid paarile Läti kolleegile suu nurgast oma näituseplaani vihjama, kui juba võeti Sigulda kultuurikeskuse galeriiga ühendust, lepidi omavahel kõik kokku ja mul jäi üle vaid pead noogutada.

Side Lätiga jääb ka muidugi peale näituse lõppu kestma. Esinen tuleval aastal oma teosega “Sõjaväelinnak” Riia tekstiilikunstitriennaalil “Quo vadis” ja õpetan Läti Kunstiakadeemias.

Kuidas Lätis näitus vastu võeti?

Eks see ole kunstnikpraktika üks raskemaid etappe: kauaoodatud ja pikaajaliselt ettevalmistatud näitus saab üles, näitus võtab iseseisvalt ühe-kahe-kolme kuu jooksul vastu külalisi, ent tagasiside ning põhjalik arutelu jääb õhku rippu. Eks muidugi pajatab nii mõndagi külalisteraamat ja teadmine, et ikka väga paljud sõbrad-tuttavad kui ka kaugem publik käis näitust vaatamas. Seda peegeldab sotsiaalse meedia. Küll aga selle näituse puhul on lohutust pakkunud Läti näitusekultuur, mis erineb suuresti Eesti omast. Mulle näib, et läti inimesed tahavad rohkelt jutustada ja avamise peol oma mõtteid jagada ning muidugi küsida, kui midagi jääb arusaamatuks. Ja lilled! Rohkel rohkelt lilli! Nagu sünnipäevale kohane.

Palun ava meie lugejatele veidi ka seda, mida näitusel näha sai?

Näitusel eksponeerisin igatsust erinevate igatsuslugude näol, mis pea-asjalikult võtsid kuju maastikukujutise näol, olgu selleks foto, tikand, õlimaal, lapsepõlvejoonistus vms. Näituse tähtne oli 3x2 m suurune tikand, mida tuleb ikka mitme jõumehega liigutada. Tikand “Sõjaväelinnak” kujutab Lääne-Virumaal Kadrina vallas Põimal paiknevat nõukogudeaegset sõjaväelinnaku paiknemisala. Paljud tikandid on vaated linulennult just Kadrina lähistele, samas, leidis näitusel ka vaateid Kadriorule, Sõlele, Belgiale. Töötasin selle näituse raames konkreetsetest kohtadest lahkunud inimestega, mil kohast saab ruum.

Lisaks näitusetöödele oli meil välja töötatud ka näituse lõpus töötuba, mis kujunes vägagi menukaks ja lõbusaks ettevõtmiseks. Päeva esimeses pooles tegime Siguldas väikese matka, milles teostasime maastikukavandeid. Palusin osalejatel mõelda mitte sellele kust nad tulevad ja kes nad on, vaid hoopis sellele, kus nad on. Päeva teises pooles õpetasin osalisi tikkima spetsiaalse torketikandi nõelaga. Valmis 10 maastikuvaadet.

Andsin ära kõik oma nipid, rääkisime üksipulgi näitusel eksponeeritud tikandite tehnoloogilisest poolest ja võtsin hetke, et käia grupiga näitusesaalis ringi ja vaadata ka kõik “vead üle”. Mulle näis, et sel esimesel külmal pühapäeval päeval kõigil silmad särasid. Minul ka. Publikuprogrammid on tänases näitusekorraldamise kultuuris niivõrd olulisel kohal. See on hea võimalus publikuga kontakti saada niisamuti on see ka imetabane võimalus vaatajale, kes end näitusesaalis veel nii mugavalt ei tunne ja seda eriti kaasaegse kunsti näitusel.

Näituse pressiteates oli kirjas, et lõpetad Sigulda näitusega ühe peatüki oma loomingulisel teekonnal. Kuhu edasi? Mis on järgmised mõtted või suunad, mille poole liikuda plaanid?

Olen pikalt tikkinud igatsust ja peamine tehnika, mida olen kasutanud, on torketikand. Täna seostatakse mind pigem minu tikanditega, küll aga visuaalkunstnikuna ei saa ega taha ma ainuüksi tikandi juurde jääda. Südamelähedased tehnikad on mul ka gobelään ja õlimaal. Ja muidugi ka luule! Tuleva aasta alguses ongi plaanitud Värske Rõhuga avaldada luuleraamat. Selle poole rihime praegu.

Kuidas suhtud sina levinud seisukohta, et tekstiilikunst on võrreldes paljude teiste kujutava kunsti valdkondadega vähem hinnatud seisuses?

Mulle näib, et see küsimus on pädev teatud kontekstides (riikides, galeriides, kunstisündmustel). Kui vaadata sel aastal toimunud Veneetsia Biennaali näitust “The Milk of Dreams”, mida kureeris Cecilia Alemani, on selgelt näha, kuidas materjalikunst rõkkab. See on kohal, siin ja praegu, julgelt, massiivselt, ruumi üle võtvalt.

Käisime just hiljaaegu Tartu Kõrgem Kunstikool Pallase tekstiiliosakonna tudengitega vaatamas Merike Estna näitust “Muld ei hoia meie armastust”. Merike on küll maalikunstnik, ent tema kunstipraktikasse kuuluvad ka taftitud vaibad, installatsioonid ja tikandid. Arutasime tudengitega pikalt, kas see on tekstiilikunst või ei. Mis aga kindel, tänased visuaalkunstnikud kasutavad tekstiilseid praktikaid ja mõtlevad selles võtmes.

Maryliis Teinfeldt-Grins on loonud residentuuriprogrammi Stuudio Labus, mis tegutseb Männikul. Koiliblikas avaldavad oma mõtteid kaks kunstnikku (Zane Shumeiko Lätist ja Susana Cereja Portugalist), kes viibisid residentuuris Maryliisi ateljees. Mõlemad kunstnikud osalevad ka ETeKLi aastanäitusel Eluoluline.

Rohkem informatsiooni residentuuriprogrammi kohta on leitav veebilehelt: <https://www.maryliisteinfeldt.ee/residency>

PÜHENDUS torketikandi nõelale

Torketikandi nõel on tööriist, mida kasutatakse tikandi või vaiba valmistamiseks. See loob tiheda aasalise pinna niidist, mulineest või lõngast kootud aluskangale. Tööriista iseloomustab tühimikuga nõel, millel on terav tipp ja sel on puidust või plastikust käepide.

Olen Läti tekstiilikunstnik, kes töötab ja elab Tallinnas aastast 2014. Lõpetasin Eesti Kunstiakadeemia Tekstiilidisaini osakonna magistrantuur 2022 aastal. Spetsialiseerun vaba- ja eksperimentaaltikandile.

Mida tähendab sinu jaoks torketikandi nõelaga töötamine?

Avastasin ja kaardistasin oma praktilisi eksperimente nädala pikkuses residentuurprogrammis tekstiilikunstniku Maryliis Teinfeldt-Grinsi ateljees novembris 2022 aastal.

Leidsin mõned probleemid selle konkreetse nõela juures, nagu näiteks see, et lõng peab vastama nõela suurusele.

Mulle meenusid erinevad lätikeelsed ütlused nõelte kohta, mida lisasin oma märkmetesse allpool. Need on minu vaatlused ja uskumused töö kohta nõelaga, mida ma praktikas kogesin:

Tööta nõelaga paremas kui ka vasakus käes.

Tööta nõelaga tööd jälgides ja jälgimata.

Tööta nõelaga töö pahemalt poolt.

Tööta nõelaga ilma lõngata.

Tööta nõelaga koostöös selle metallse venna, taftimispüstoliga.

Tööta kvaliteetse Ameerika nõelaga.

Tööta odava nõelaga.

Tööta kuulates alusmaterjali kraapimist.

Tööta tunnetades nõelte teravust ja tõmpust.

Tööta stressis nagu istudes nõeltel (sēdēt uz adatām).

Tööta otsides lahendust läbi nõelasilma (izlīst caur adatas aci).

Tööta erineva lõngakombinatsiooniga.

Tööta nõelaga liikuv pinnal.

Tööta nõelaga nii, et kujutad kuidas aluskangal on südamerütm, sest teine inimene töötab su kõrval (nõelaga, kangasteljel, käärpuul jne).

Tööta nõelaga olles tasa.

Tööta nõelaga vesteldes.

Tööta nõelaga kuni saad sellega sõbraks.

Tööta leides nõela heinakuhjast (atrast adatu siena kaudzē)

Oma residentuuri lõpus mõistsin, et leidub lõpmata arvu küsimusi, lähene misvõtteid ja võimalusi selle spetsiaalse nõela kohta. Need on järgnevad:

Mis tüüpi inimene ma olen kui mulle meeldib säärase nõelaga töötada?

Mida rohkemat võiksin ma selle nõela kohta teada?

Kes on need kunstnikud kes selle nõelaga töötavad?

Mis juhtub kui lõng saab otsa?

Mis juhtub kui aluskangas saab otsa?

Miks peaks seda nõela endale töövahendiks valima?

Zane Shumeiko

Residentuuri-päevik

Kasutan seda teksti kui oma päevikut Tallinnas ja ka teistes Eesti linnades.

Empaatia

Empaatia, viisakus ja lahkus, on omadussõnad, mis on iseloomustanud minu elu siin residentuuris. Olen kohanud imelisi inimesi, neist esimesi on Stúdio Labus perenaine, kes on mind avatud südamega residentuuri vastu võtnud ja näidanud imetabast.

Leidub inimesi, kes mäletavad seda mis läks halvasti, mitte kõigi paremaid momente ja seda, kui keegi teeb liiga. Mina see-eest proovin keskenduda headele asjadele. Leidub žeste, mis tähendavad mulle palju ja ma proovin neid hoolega oma mälus hoida. Need žestid võivad olla igapäevased ja tavalised, nagu näiteks "Kas kõik on hästi? Sa näed väsinud välja.", "Kas sa soovid ehk tassi teed?" või hoopistükkis "Sa teed nii palju tööd, ehk ma teen sulle midagi süüa?". Sääraseid momente on palju, kui inimesed, kes meid vaevu tunnevad, võtavad hetke, et meid aidata ja seeläbi ka tunda õppida.

Kiires elurütmis on aina raskem olla hetkes ja ka sääraseid žeste tähele panna. Olevik on see, mida ma olen siin Tallinnas residentuuri olles tundnud.

Olen kohal, kui ma olen bussis, kui ma sõidan ringi rattaga, kui ma näen neid väikeseid valgeid roboteid, kes toovad inimestele toitu koju, siis kui ma töötan ateljees, siis kui ma ...

Residentuur on kunstniku jaoks väga raske ja intensiivne. Olen oma tavapärasest tööpaigast, perest, sõpradest eemal. Olen eemal töökeskkonnast, kus mulle on juba antud koht olla kunstnik. Eestisse tulek on justkui reis teise universumisse, kuna olen jätnud oma mugavusstooni kus see ja teine. Töötan uues kohas (mis on muidugi imeline), uute inimestega (taaskord imeline), uute tehnikatega, töötan kohas, kus keegi ei tunne mind ja ma olen mitte keegi. See tunne on niivõrd huvitav, sest kui Portugalis eksponeeritakse mind heades näitusepaikades, näiteks nädal enne residentuuri tulekut kunstikeskuses Arts Centre. Siin aga ma olen jälle õppimas ja olen haavatav. Ja seda kõike hea prisma läbi vaadates. Väljakutse igat pidi. On imeline saada välja oma mugavusstoonist ja taibata, et tegelikult oleme me

kõik samad, ja siiski erinevad ja meil on kõigil oma koht.

Huvitav on tõdeda, kuidas võib muutuda ka kangastelgede vaatamise viis ja kuidas asjade nimed muutuvad. Eestis on kasutusel sõnad kudumine ja gobelään. Portugalis on meil "Teceragem" ja "Tapeçaria", kuid olenevalt kunstiteose lõplikust eesmärgist võib see alati olla gobelään. Väikesed asjad, mida on nii huvitav mõista.

Residentuuri käigus tegin teose, mida esitlesin Eesti Tekstiilkunstnike Liidu aastanäitusel. Tahan teile näidata midagi enda oskustest ja teadmistest ning kombineerida neid Eestis kogetust. Olen enda suhtes nõudlik ja läbinud juba mitu faasi õnnest pettumuseni, sest aeg on lennanud. Ideede puudust ei olnud, vaid ajapuudus. Arvan siiski, et võtsin sellest maksimumi alates tööst stuudios kuni pargis jalutamise nautimiseni, muuseumide ja galeriide külastamiseni.

Eluolulisele esitatud tööd pidin protsessi käigus muutma. Loodan, et esitan selle terviklikult ja teile meeldib!

Susana Cereja

Itaalias

2.–6. novembrini toimus Milanos STECCA 3 näitusepaviljonis IV kaasaegse kunsti ja kunstilise käsitöö biennaal, mille korraldas kultuuriühing Le Arti Possibili. Seekord oli juhtmõtteks “Vill, valgest mustani”, teostele kehtis suuruspiirang. Näitus, millest mul oli au

osa võtta, koosnes 98 professionaalse kunstniku, disaineri ja 37 kunstistuudio töödest.

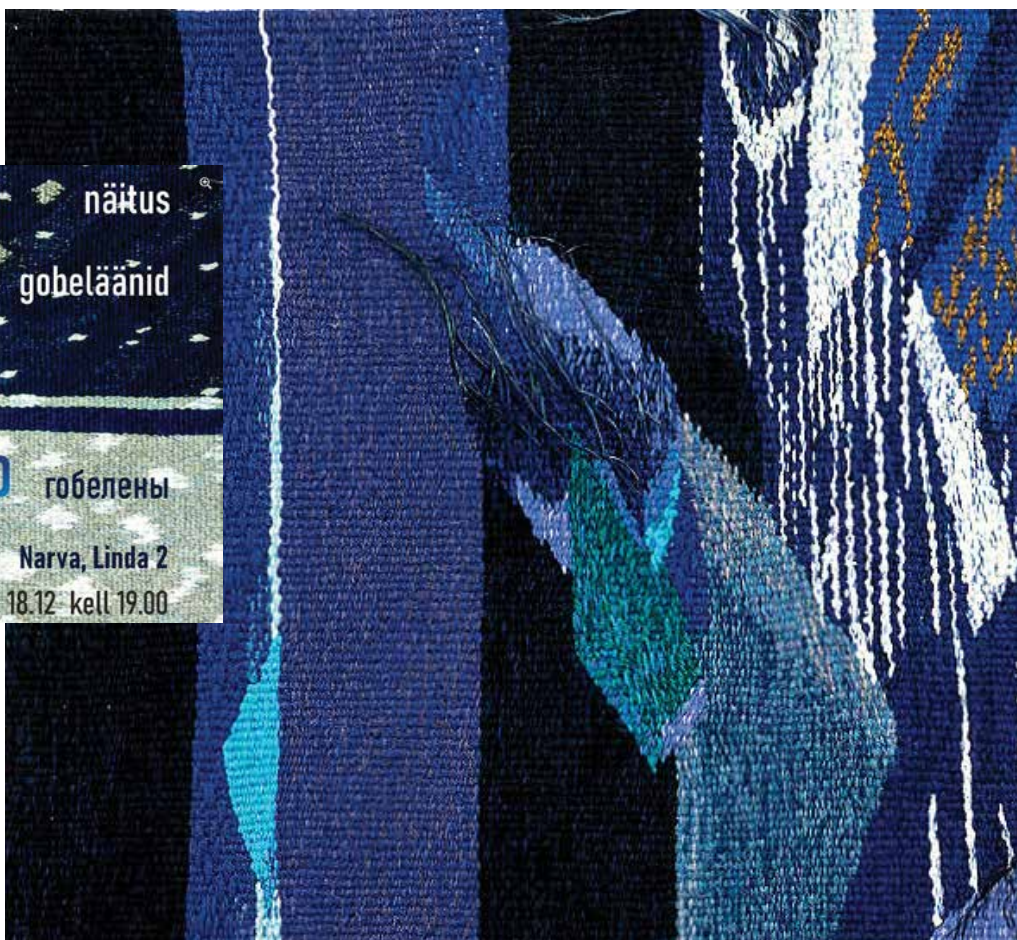
Sügava mulje jätsid erinevad katsetused viltimise tehnikas, kõrgprofessionaalne käsitsi kudumine, tikkimine, pitsitööd, heegeldamine erinevates kombinatsioonides.

Paljudes töodes puudutati Ukraina sõja traagilist teemat.

Näitusel valitses kõrgkultuuri õhkkond, siirad ja tundlikud emotsionaalsed intonatsioonid. See on Le Arti Possibile korraldustoimkonna suur teene. Välja anti ka näituse kataloog.

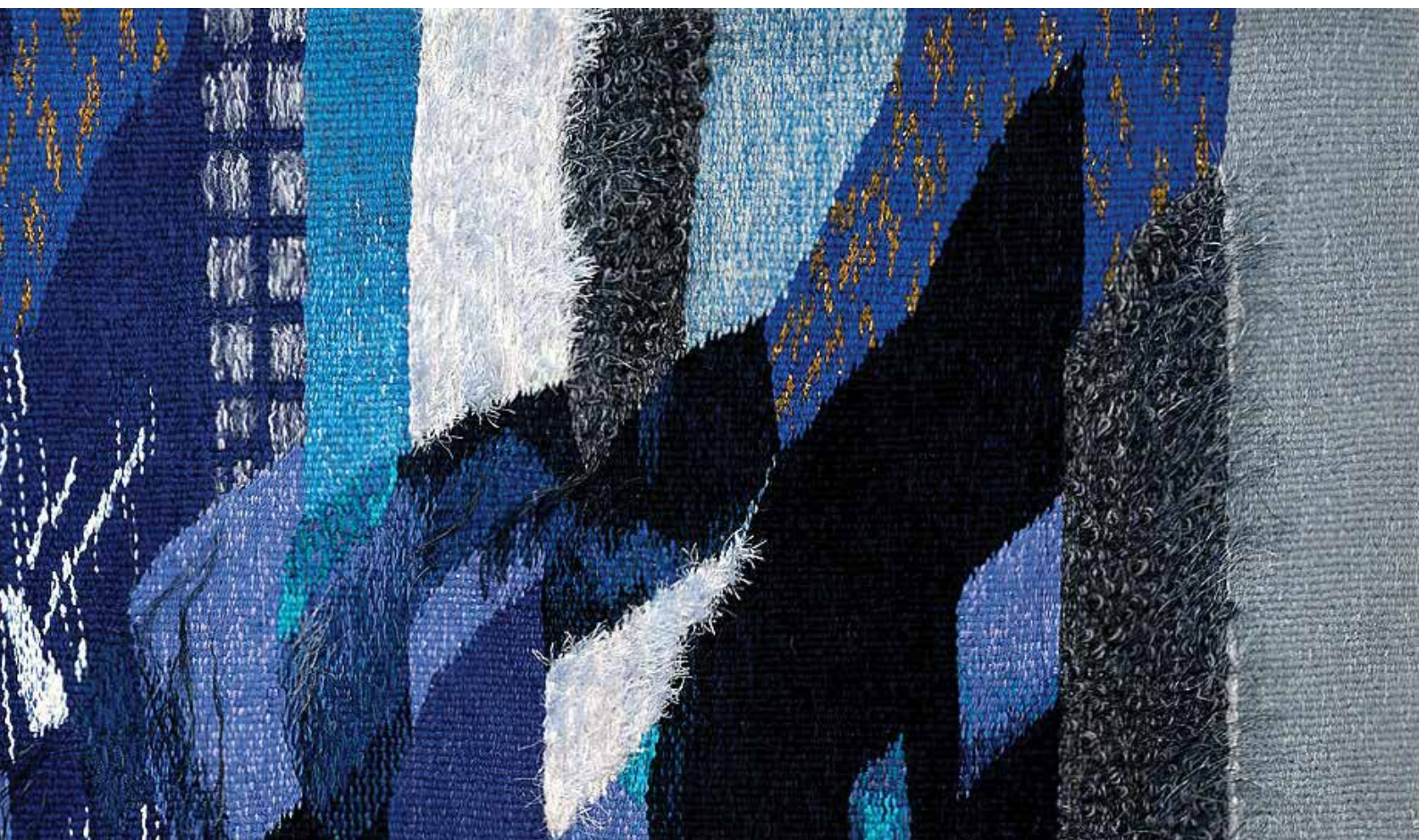
Ludmilla Swarczewskaja

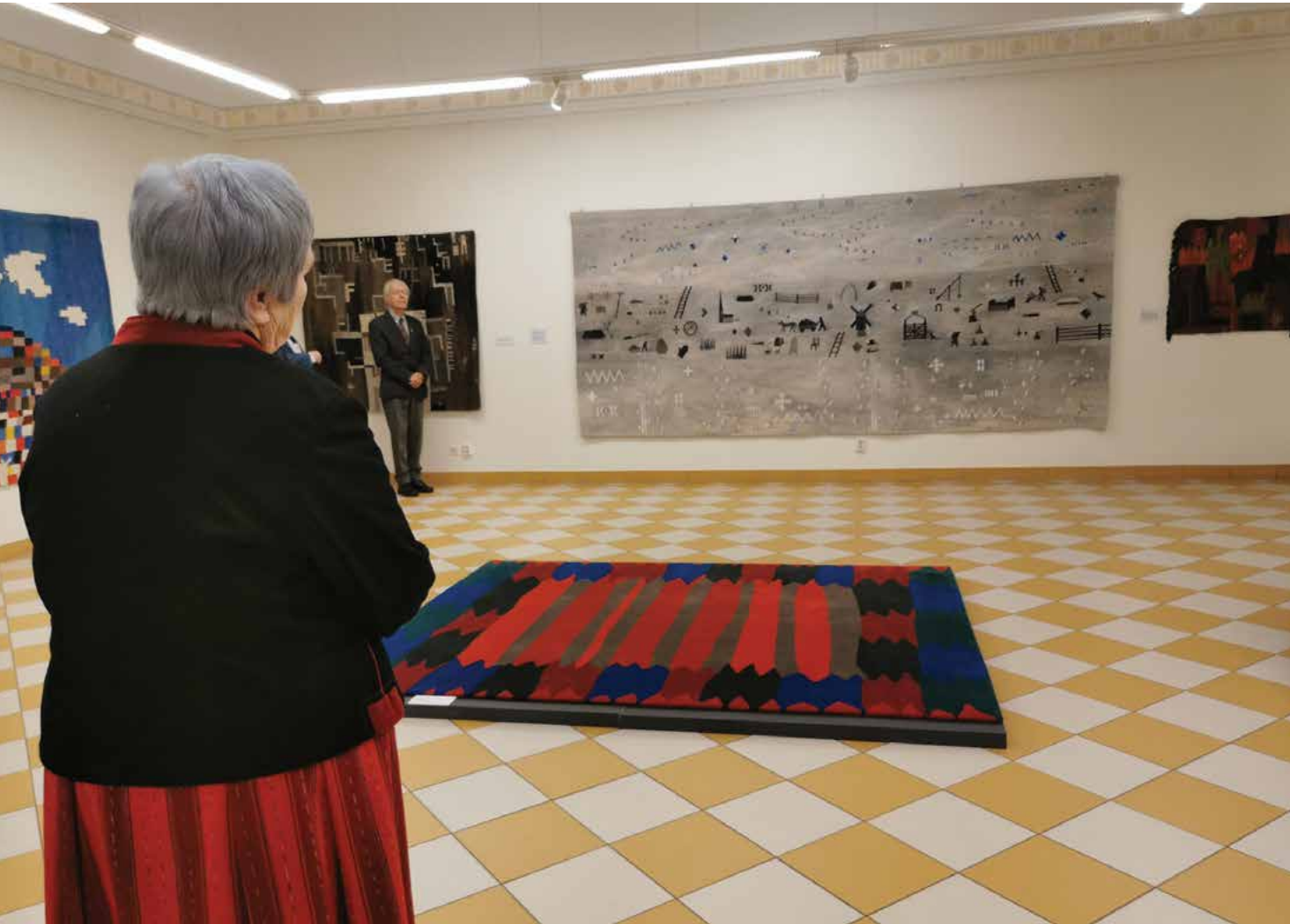
Narvas on Ludmilla Swarczewskaja gobeläänide näitus avatud 17. jaanuarini 2023.

Ludmilla Swarczewskaja SÜNDMUSTE KAJAD

6. oktoobrist kuni 11. novembrini toimus Saaremaa Kunstistuudio galeriis minu isikunäitus pealkirjaga "Sündmuste kajad", kus esitleti erinevatel aastatel loodud teoseid, sh autoritehnikas triptühhon sisalist, 4-osaline polüptühhon, 5 vaipa erinevas stiilis ja 13 kollaaži autoritehnikas. Avaldan sügavat tänu Anne Tootmaale näituse professionaalse korraldamise ja igakülgse abi eest, samuti kõiki kolleege Saaremaal kohtumisrõõmu ja näituse sooja vastuvõttu eest. L.S.

Anu Raud KUUE RUUDUGA AKEN

Valga muuseumis

6. detsember 2022—28. jaanuar 2023

Vaibakunstnik, õpetaja, kirjanik, muuseumilooja ja talupidaja Anu Raud on kogu oma elu süvenenud Eesti rahvakunstipärandisse. Tema loodu on hingestatud, sügava tunnetusega ja ausameelne, üdini kantud maa-, kodu- ja inimesearmastusest.

Sugulussidemete kaudu Läti ja Valga sugemetega kunstniku isikunäitus Valga Muuseumi galeriis „Kuue ruuduga aken“ on visuaalne järg sel aastal ilmunud samanimelisele raamatule ja juhatab sisse tema saabuva juubeli tähistamise pidustused. Läbi selle akna kumab kunstniku praegune ja varasem elu, Eesti loodus ja riik, inimesed ja meie igapäev koos

laulupidude, tähtpäevade ja muude isikliku elu sündmustega. Oma lugu jutustab iga vaip.

Uue tahuna Anu loomingus köidavad näitusel pilku rõõmsavärvilised pörandavaibad, rõõmsa tuju kingivad humoorikad Mulgi mustritega nõõrvaibad ning jõulukuuserollis on Kihnu kõrtidest tehtud „Emapuu“.

Näituse koostaja: Neeme Punder

Kujundus: Madis Liplap

Tekstid: Anu Raud

Graafiline disain: Everi Vähi

Tõlge: Marite Uiibo

Vaiba kudumise abikäed: Merike Lond, Eva Maaten ja Reita Taalmaa.

Pörandavaipade produktsioon: Aivi Valliste

Teosed: Eesti Rahva Muuseum, Eesti Tarbekunsti- ja Disainimuuseum, Heimtali muuseum, Valga Gümnaasium, Anu Raua erakogu

Toetajad: Eesti Kultuurkapital, Valga Vallavalitsus

(Valga Muuseumi kodulehelt)

Fotod FB

Eva Mustonen ja Elina Vītola REISSPASS TUNDMATUSSE: VÄLJASPOOL HOOAEGA

29/10/2022 – 21/01/2023

29. oktoobril kell 17 avati Kanal galeriis talvise open calli võitnud Eva Mustoneni (EST) ja Elina Vītola (LV) ühisnäitus "Reisspass tundmatusse: väljaspool hooaega".

"Reisspass tundmatusse" on Eva Mustoneni ja Elina Vītola koostööprojekt, mis sai alguse suvel ette võetud ühisest reisist haagissuvilaga Põhja-Läti teedel. Reisi eesmärk oli leida väljapääs emotsionaalsest ja majanduslikust tupikust, kuhu kunstnikud jõudnud olid.

Kunstitöö vähene tasuvus ning ebakindlad tulevikuväljavaated olid ajapikku meelekindlust piisavalt erodeerinud ja mõlemad tundsid, et kunstiga tegelemine pereelu ning leiva hankimise kõrvalt on jõudnud täieliku absurdsuseni. Prekaarne elustiil ning tühjad ootused kinnisvarale toitsid pigem tuska kui inspiratsiooni. Need kibedad mõtted ja väljavaated saatsid kunstnikke romantiiseeritud vabaduseotsingule, segase elu sümboliks vana ja väsinud karavan.

Hooaeg on aga läbi ning haagissuvila konutab külmade ilmadega aianurgas. Sellegipoolest toovad kunstnikud Kanal galerii keldrisse kokku reisiks vajaliku varustuse, et projektile ametlik stardipauk anda. Kas ma teeks üldse rohkem kunsti,

kui mul oleks rohkem aega? Kas institutsioonivaba elu on võimalik? Küllastajaid ootavad omavahelistest vestlustest ning ergutuskõnedest väljanopitud naiivse võitu üleskutsed, sinisilmsus ning küpsisekunst, mis proovib argiellu uppunult siiski kunstini jõuda. Koostisosad selleks nagu on...

- "Jep, selle mäe otsas me kõngeme"
- "Koostisosad meil on, aga kunsti mitte"
- "Kala hakkab mädanema peast"
- "Lähme küsime Rootsi valitsuse käest ahju!"
- "Jõed on toredad, järved on ka"
- "Toidame maastikku mädanenud sidrunite ja jahuga!"
- "Abstraktne maalikunst ei kõneta mind"
- "Siit on näha palju inimesi, kellel on aiad"
- "Aasta karavanis (lootes)"
- "Ma nägin, kuhu see kukkus, aga järele ma sellele ei lähe"
- "Vaata kinnisvarakuulutusi Valgas"
- "Väljaspool hooaega (kahetsedes)"
- "Leiame oma tee!"

Näitus jääb avatuks 21. jaanuarini.

Eva Mustonen (1986) on õppinud Tartus ja Göteborgis tekstiili ning semiootikat ning lõpetanud Eesti Kunstiakadeemia magistri skulptuuri ja installatsiooni alal. 2014 pälvis ta aasta noore tekstiilikunstniku preemia, 2017 Wiiralti stipendiumi ning 2021 osales ta Wielsi kunstiresidentuuri programmis Belgias. Tema töid iseloomustab materjalitundlikkus, tee-ise-esteetika ning huumor, kus teose kujunemisel on käsitööoskustel või oskuste puudumisel tihtipeale oluline roll.

Elina Vītola (1986) on õppinud Läti Kunstiakadeemias maali (BA ja MA) ning 2018 pälvis Põhja ja Baltimaade Noore Kunstniku Auhinna. Kunstnik läheneb värvidele, maalimisele ja maalikunsti teosele pigem kontseptuaalses võtmes, esitades humoorikaid küsimusi selle ainese, tehnika ja materjali kohta.

Graafiline disainer: Henri Kutsar.

Toetajad: Eesti Kultuurkapital, Läti Kultuurkapital, Võru linn, Tikkurila.

Täname: Mari Škerin, Jaan Škerin, Siim Asmer, Madis Meister, Indrek Kits, Kristel Onno, Janika Solmann, Eleriin Seim.

FB

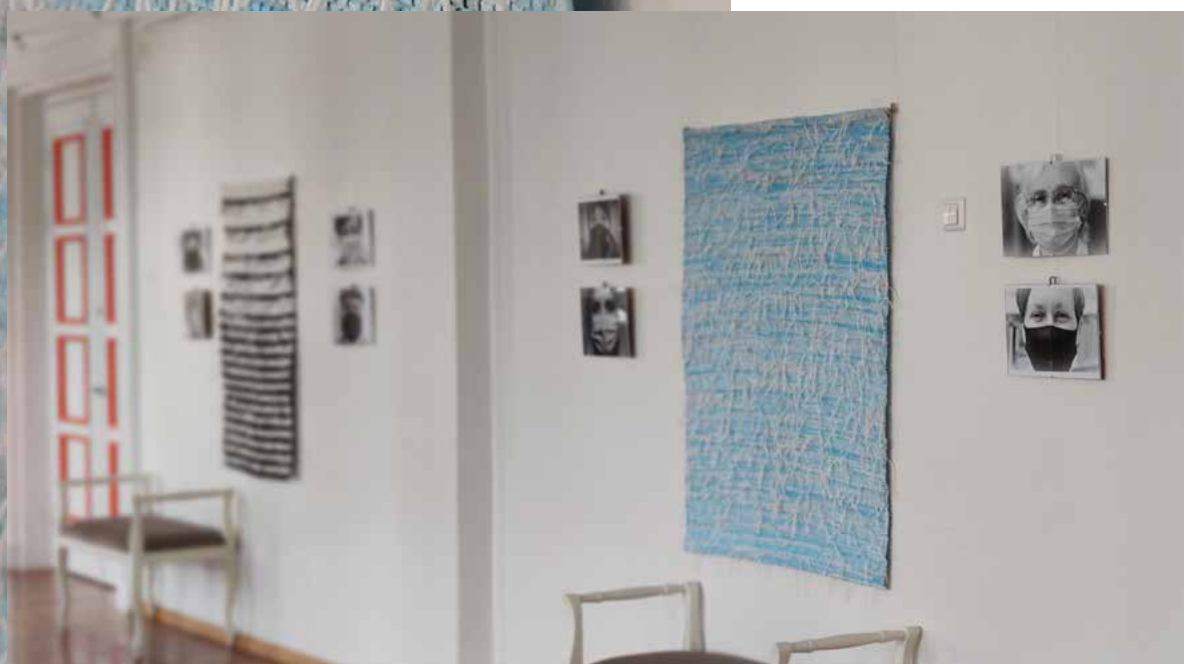
Eve Selisaar MASK

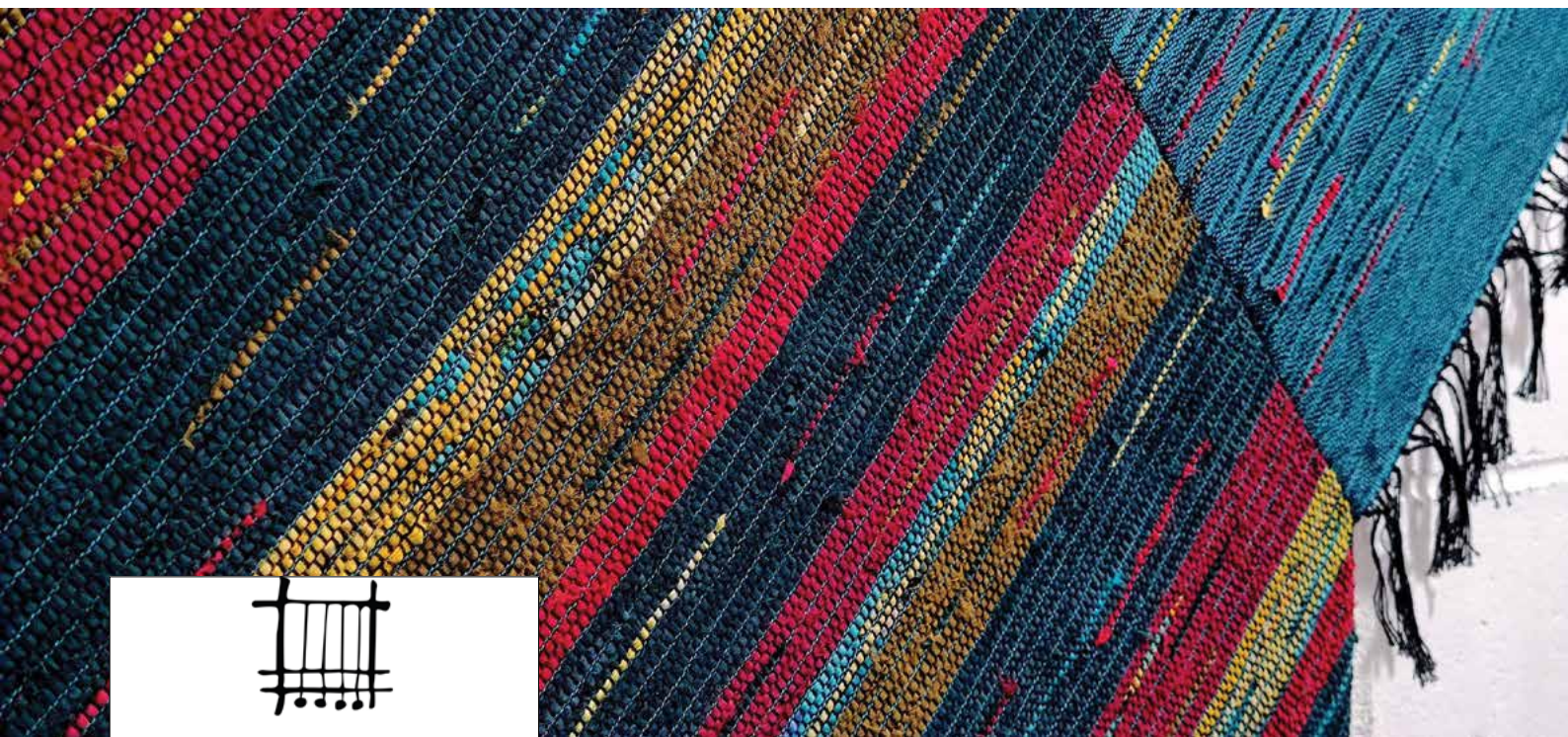
2022 aasta kevadel oli mul Keila kultuurikeskuses näitus MASK. Eksponeerisin viit vaipa, mis kõik olid kootud ühekordsetest meditsiinilistest maskidest. Mustadest maskidest tuli must vaip, sinistest sinise-valgekirju ja ka musta-valge triibuline kudum, mille puhul kasutasin lisaks katteloori ribasid. Üks vaip on võrgule sõlmitud maskiribadest ja näeb rüiju moodi välja. Kõik vaibad on minu enda kasutatud näokatetest kootud.

Et näitust huvitavamaks teha, kutsusin kompanjoniks ühe väga pika mehe. Valdur Vacht pildistas minu palvel maskides inimesi ja need must-valged fotoportreed olid samuti selle näituse osa.

Nüüd on see maskide teema õnneks aktuaalsuse kaotanud, aga omal ajal tekitas palju kirgi ja isegi meeleavaldustel käidi. Niisamuti ka meie näitust ei passi enam kuskil üles riputada. Ise olen sügisel ka koroonal läbi põdenud ja maske ju enam ei kogunegi. Maskivaba tulevikku kõigile!

Eve Selisaar

Eve Selisaar

SAORID. 10 AASTAT

Harju maakonnaraamatukogus, Keilas oli 7.-30. novembrini minu rõivastustekstiilide näitus, kus eksponeerisin Jaapani saori tehnikast inspireeritud kudumeid. Minu esimeset selleteemalisest näitusest on möödas kümme aastat.

Saori kudumine on loov protsess, mida on võrreldud maalimisega. Töö tehniline teostus pole esmatähtis, pigem tuleb kasuks mõningane lohakus – ripuvad lõngaotsad, ebaühtlane serv, miski ei tohi kuduja inspiratsiooni takistada. Ka ei pea saori-rõivad laitmatult kandja seljas istuma, oluline on kanga originaalsus ja värvide mõju.

Mina oma põhjamaises vaoshoituses ja loomupäraseks korrektsuse taotluses, päris nii vabaks ja vallatuks pole läinud. Kudumise käigus olen leiutanud ka uusi võimalusi n. naastude põimimine, pilude tekitamine ja nunovilditud kanga kasutamine. Viimasel puhul võib isegi öelda, et tuunika on kootud olemasoleva nunotüki “ümber”. Olen nuputanud ka erinevaid lõikeid, kuidas kangatükke kokku sobitada.

Eve Selisaar

Foto Priit Mürk /ERR kultuur.err.rr

Elna Kaasik võtab AjaMustrites kokku kolmekümne aasta töö

Tekst: Violetta Riidas violetta.riidas@artun.ee

Tekstiilikunstnik ja -disainer Elna Kaasik tähistas 20. oktoobril 30 aasta möödumist Elnadisaini asutamisest ja avab sel puhul 9. detsembril Tallinna Jaani kiriku galeriis näituse „AjaMustrid“.

Nii kunstniku kui ka disainerina tegutsev Kaasik peab möödunud 30 aastat rikkalikuks perioodiks oma loometeel. Näitusele on ta valinud telgedel kootud tööd sellest ajavahemikust. „Aeg on kudunud vaipadesse mustreid minu pika elu maastikest – merd, igaviku öösinist, kirge, valu ja päikeseloojangu tuld,“ ütleb ta näitust tutvustades. Nii kannavad tööd Kaasiku käekirjale iseloomulikult nimesid MetsaTriibud, HingeTee, kuid ka Jäljed, Valu, Kirg.

Näituse puhul vastab küsimustele Elna Kaasik.

Kumb Sa oled disainer või kunstnik?

Kõik oleneb, mida ma teen. Kui ma teen unikaaltöid, siis arvan, et see on kunst. Kunstiks ma nimetan seda, millel on mõte ja ma pean tingimata selle oma töösse panema. Kui ma teen aga laudlinu seeriast „Lumi“, „Kivi“ või „Põld“, mis on olnud 30 aastat töös, kuid iga kangas erinev – siis see on disain. Piir on üksteise sisse minev, sest disainist võib sündida kunst ja kunstist hiljem disain. Piir on väga liikuv ja sõltub minu rollist.

Kui tuleb tellija, kes tahab 2x2 meetrit halli vaipa, siis mis Sa teed?

Ka ainult hallis vaibas võib nii palju varjundeid olla, et tulemus on huvitav. Klient, kes otsib midagi, mis mulle ei sobi, ei leiagi mind. Minu juurde tuleb ikka see, kes tunnetab minu käekirja. Kui tegu on juhusliku külalisega, kes hüüab: „Ahh! Just see mulle sobiks!“, siis mõistame tegelikult juba teineteist ja ma tean, mida tuleb teha. Palun tellijal saata foto kohast, kuhu vaip läheb ja kui on suuremad tööd, käin ka alati ise kohal. Võib juhtuda, et inimesed ei taju värvi nii, nagu mina – näiteks, millistest toonidest koosneb must. Inimene võib öelda, et tal on must diivan, aga siis selgub, et see pole üldse must.

Aga kui ta tahab kärtsroosat?

Ka seda on tulnud ette. Kaks aastat tagasi kудusin ma mitu kaunist veinipunast ja ploomilillat põrandavaipa, kus helkis purpurroosat.

Sinu värvipaletti see ei kuulu...

Mul oli alles viimane kangas roosade triipudega sall. Tegelikult ei ole ühtegi koledat värvi – kõik on ilusad. Olla võivad ainult koledad kooskõlad. Foon laseb tulla värvil välja ja näidata, et ka meie hallis ilmas on värvi.

Millised on need tööd, mida sa disainerina vastu ei võta?

Sellist polegi.

Millised tööd on olnud kõige toredamad?

Võtame viimase aasta, kui olen teinud saatkondadele linikuid ja taldrikualuseid. Suhtun sellesse töösse kui kunsti. Põhjaks võtan küll näiteks liniku „Põld“, mis on juba pikalt töös olnud ja oma kindla (kanga) rakendusega, aga ma kavandan

absoluutselt igale objektile uue õige kooskõla ja põimedekooriga hõbedahelgiga.

Saatkondadega on hea koostööd teha?

Jah! Londoniga oli mul juba varasemast hea kogemus. Mõned aastad tagasi tegin tööd residentsile ja siis nad palusid, et tehke neid linikuid saatkonda ka. Saatkond tellis küll dublikaate, aga mina tegin ikka täiesti uue kollektsiooni. Arvestasin sealset väga kaunist sisekujundust. Ma ei muutnud palju, aga tegin ikka spetsiaalse kollektsiooni. Kõige viimane töö oli Rooma suursaatkonda, kus arvestasin Eero Jürgensoni sisekujundust – sinna valisime materjaliks rustikaalse linase ja looduspruunika koloriidi.

Kas on ka vahet era- ja suurtellija vahel?

Ei ole. Ma suhtun töösse ikka täpselt sama tõsidusega.

Aga kui eratellija tahab seda sinist triipu just selle koha peale...

Tuleb ette, et eratellija tahab vahel midagi ekstreemset, aga tänu sellistele toredatele tellijatele tulevadki teinekord täiesti uued asjad.

Aga Sinu esimene reaktsioon on?

Ma mõtlen oma peas kohe, kuidas seda lahendada. Ma ei tee täpselt, nagu mulle öeldakse, aga pakun kohe oma variandi välja ja ongi väga kiht. Kui minna sama teemaga edasi kunsti juurde, siis on väga tore, kui teinekord on näitustel kindel teema või kontseptsioon. Kui rahvusraamatukogus oli näitus „Kunstnikult raamatukogule“, tegin oma lemmikluuletajatest suure sarja vaipu. Töötasin luulekogu läbi, tegin sellest uue pika loo ning kudusin kõik need tekstid ja portreed pabervaipeadesse. Lapini vaip oli hiljuti tema mälestusnäitusel. Hiljem hakkasin tegema selliseid vaipu erinevatele firmadele piltide ja logodega. Kui poleks seda raamatukogu näitust olnud, poleks seda sarja võib olla sündinud.

Kust Sa inspiratsiooni ammutad?

Siin on vahe disainil ja kunstil. Kunstiks peab tulema inspiratsioon ja disaini tuleb teha vastavalt tellimusele. Inspiratsioon kunstiks tuleb mingist emotsioonist, mis võib olla seinast seinast. Võivad olla väga tugevad emotsionaalsed läbielamised. Inspiratsioon võib tulla ka näitusele ette antud teemast.

Mitte mõte ei järgne pliatsi või pintsli liikumisele?

Pilt tuleb ikka enne silme ette ja siis pliatsi vormistab. Sellest fotoreast siin laual saab „AjaMustrite“ näituse nimivaip. Kui ma suvel sõitsin ilusal päikesepaistisel juulikuu päeval ema sünnikoju, siis vaatasin täiesti uue pilguga neid mände, mida ma olen ju ennegi pildistanud. Võtsin autost fotoaparaadi ja hakkasin pildistama nende tüvesid ja latvu. Kohe tuli mõte, et neist peab tulema töö. Mis töö, seda ma veel ei teadnud. Kuna nüüd tuli väljakutse teha näitus, siis koongi selle vaiba näitusele. Need tohutu uhked männid olid ema lapsepõlves nii madalad, et ta nägi kõõgiaknast üle latvade merd. Maad mere ja maja vahel ei ole palju, kuid puud on nüüd võimsad. Need männid on nagu inimese elu – oksad on räsitud tuules, tormis ja päikeses. Kogu see pikk elu läheb neil veel mitusada aastat edasi, kuid inimese elu saab sajandiga läbi. Ema suri möödunud detsembris 97aastasena. Võib olla see elu, mis läks teise olekusse, läheb samamoodi edasi, nagu neil mändidel. Ma elan praegu oma isakodus, mis on kaks kilomeetrit merest

eemal ja tahan sinna aeda luua ikka rohkem seda ranna tunde, mis on emakodus.

Kas see seletab ka seda, miks Su tööd on lihtsad ja lakoonilised?

Jah, need on väga askeetlikud. Minu põhimõte on alati võimalikult vähesega kõik soovitu ära öelda.

Aga mummud ja ümarvormid? Need ei ole sinu teema?

Need olid siis, kui ma tegelesin trükkimisega.

Kududes sa ei taha neid teha?

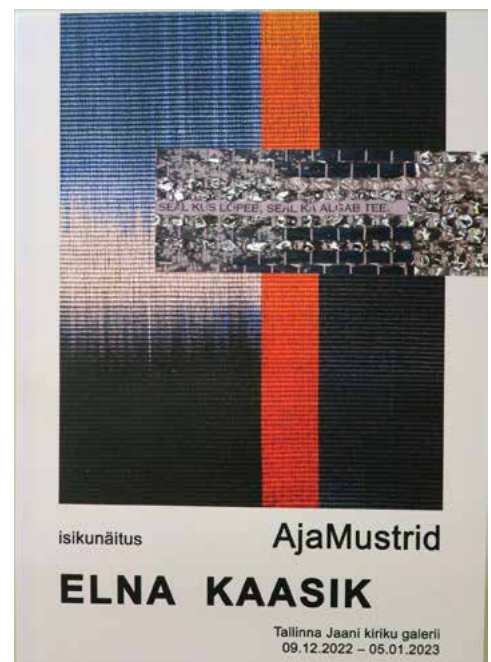
Kõik on tehnoloogias kinni. Väga palju sõltub tehnoloogiast, sest kude ja lõim ristuvad, mistõttu tuleb kõik geomeetiline ja see sobib mulle väga hästi.

Et pole mõtet telgedel gobelääni tegema hakata...

Olen teinud. Aga minu gobeläänvaibad on ka triipudega ja geomeetrilised. Ma proovin kogu oma loo ikka sinna triipudesse kududa.

Teljed on su lemmikvahend?

Paljud sõltub võimalustest. Ma õppisin kuduma ema kõrvalt ja instituuti minnes oli mul see kõik juba selge. Pärast lõpetamist tahtsin minna suurt kunsti tegema, aga mind saadeti disaineriks kangavabrikusse „Keila“, kus õppisin väga põhjalikult rakendust ja siduste tehnilist poolt ehk kuidas kududa kangast tööstuslikult. See oli õnn, et mind sinna sunniviisiliselt saadeti. Keilas tekkis ka võimalus hakata koostöös Sindi vabrikuga trükkima ja seal disainitud „Lumesadu“ kandis 80ndatel pea terve N Liit. See oli väga uhke tunne ja trükkimise vaimustusest kantult tegelesin sellega 90ndateni. 1989. olid mul Kunstihoone galeriis väljas juba kootud kangad ja vaibad. Sealt alates tulid autoritehnikas värvitud kangad ja see periood kestis 2010. aastani. Nüüd koon vaipadesse fotosid ja paberit ning katsetan igasuguste materjalidega. Eelmisest aastast teen disainirina tööstusele tuftingtehnikas põrandavaiba kavandeid. Aeg annab ise uued ülesanded ja ideid on rohkem, kui jõuan teoks teha.

Eesti vill väärtusliku toorainena

Kui tihti me mõtleme tekstiile luues sellele, kust tuleb meie materjal ja mil viisil on seda töödeldud enne, kui see jõuab meie kätte? Täna ringmajanduse poole suunduvas ilmas on see küsimus üha enam päevakorral. Mõeldes meie ajalooliselt kõige tähtsamale tekstiili toorainele villale, peab kahjuks tunnistama, et viimase aja arengud põllumajanduses ja tekstiilide töötlemise sektoris on viinud selleni, et pea 90% Eestis lambakasvatuse kõrvalsaadusena tekkivast lambavillast hävitatakse. Arvudesse ümber panduna tähendab see seda, et igal aastal jääb üle 100 tonni villa mõistlikult väärindamata.

2022. aastal toimus selle probleemi avamiseks ja võimalike lahenduste leidmiseks rida ettevõtmisi. Annan nendest lühikese ülevaate. Villaelu elavdamiseks korraldati veebruaris viiest vebinarist koosnev VILLAVEEBRUAR, mille eesmärgiks oli kaardistada Eesti villamajanduse hetkeseis, avada eri sihtgruppide vaateid villa tootmisele ja töötlemisele ning pakkuda välja lahendusi kitsaskohtadele. Igal vebinaril oli oma peateema, mida avasid kutsutud eksperdid ja külalised. Vebinaride teemadeks olid lambakasvatajate, villa töötlejate, disainerite ja käsitöölise vaade villale, villa uued rakendused ja rahvusvahelise villaturu olukord. Teemakohasele ettekandele järgnes avatud vestlusring, kus said oma seisukohti ja küsimusi esitada kõik osalejad.

Sarja korraldas vabatahtlike aktivistide grupp, kuhu kuulusid Eesti Lamba- ja Kitsekasvatajate Liidu juhatuse liige, Eesti Maaülikooli vanemteadur ja lambakasvataja Kadri Tali, Eesti Kunstiakadeemia õppejõud ja tekstiilidisainer Katrin Kabun, Kõrgema Kunstikooli Pallas õppejõud Liina Kool, lamba kasvataja ja -pügaja, villafilosoof Mats Meriste,

ettevõtja, tekstiilitööstuse Paragon Sleep ostujuht Innar Susi ja TÜ Viljandi kultuuriakadeemia pärandtehnoloogia programijuht ja õppejõud, Eesti Rahvakunsti ja Käsitöö Liidu juhatuse liige tekstiilikunstnik Ave Matsin. Tervikliku pildi saamiseks kaasati vestlusringidesse veel teisigi villa tootjaid, töötlejaid, disainereid, käsitöölisi, ettevõtjaid ja teadlasi. Kellel on rohkem huvi vebinaril arutatud teemade vastu, saavad lugeda värskelt ilmunud käsitööteaduse ajakirjas Studia Vernacula viimases numbris sarja põhjal koostatud artiklit „Ülevaade Eesti villamajandusest 2022“ <https://ojs.utlib.ee/index.php/SV/article/view/21326>

12.-18. novembrini toimus TÜ Viljandi kultuuriakadeemia eestvedamisel Eesti villa nädal, mille lõpetas kahepäevane rahvusvaheline konverents <https://sisu.ut.ee/eestivill>. Teemanädala peamiseks eesmärgiks oli teadvustada laiemale ringile villa omadusi ja erinevaid kasutusalasid ning julgustada inimesi leidma koostöös kohalike tootjate ja töötlejatega villale uusi kasutusvaldkondi. Selle raames toimus üle Eesti mitmeid avatud seminare, töökodade tutvustusi ning õpitubasid. Pärandtehnoloogia konverentside sarjas toimunud konverentsi eesmärk oli tutvustada lambavilla omadusi ja kasutusvõimalusi ning innustada inimesi rohkem kohalikku villa kehtlikult kasutama. Villakonverentsi esimesel päeval andsid asjatundjad nii Põhjamaadest kui Euroopast ülevaate erinevate riikide villatööstusest ja uutest villa täistootmise ahelat arendavatest algatustest. Teise päeva ettekanded keskendusid Eesti villa töötlemise ja tootmisega seotud näidetele. Pärimusmuusika aita oli üles seatud Eesti Kunstiakadeemia, Kõrgema Kunstikooli Pallas ja TÜ Viljandi kultuuriakadeemia

teemakohaste projektide ja õppetööde näitus. Konverentsi raames toimunud koostöömessil sai tutvuda kohalike ettevõtete tegevusega. Paralleelselt sellega toimus villa sorteerimise õpituba, Vilma villakoja tuur ja rahvusvaheline ketrusvõistlus.

Konverentsil esitleti esimest korda avalikult Viljandi kultuuriakadeemia kevadise Pärandihäkatori võiduideena sündinud Villavahetuse veebiplatvormi <https://villavahetus.ee/> kuhu on kõigil villahuvilistel võimalus lisada oma villa ostu- või müügikuulutus. Lisaks sellele on platvormil ka hariduslik eesmärk ning muude villa tutvustavate materjalide kõrval on seal leitavaid ka kevadise VILLAVEEBRUARI salvestused.

Villakonverentsi ettekandeid on võimalik kahes keeles järgi vaadata UTTV-s.

Konverentsi esimese päeva ettekanded (eestikeelse tõlkega):

<https://uttv.ee/naita?id=33811> (eestikeelse tõlkega)

<https://uttv.ee/naita?id=33812> (inglise keeles)

Teise päeva ettekanded:

<https://uttv.ee/naita?id=33813> (eesti keeles)

<https://uttv.ee/naita?id=33814> (inglisekeelse tõlkega)

Loodan, et ülaloodud materjalid innustavad ka Eesti tekstiilikonstrikte süvenema rohkem kohaliku villaelu keerdkäikudesse ja kasutama seda väärtuslikku materjali üha rohkem ka oma loomingus.

Villauudised koondas

Ave Matsin

Fotod <https://flickr.com/photos/184756568@N05/albums>
Villakonverents 2022

Kristi Everst, Anu Raud, Koidu Ahk

Anu Raua nimelise stipendiumi pälvisid Kristi Everst ja Koidu Ahk

18. novembril anti Viljandis pärimusmuusika aidas üle järjekorras juba üheksandat korda Anu Raua nimeline stipendium. Tunnustuse pälvisid TÜ Viljandi kultuuriakadeemia pärandtehnoloogia õppekava rahvusliku tekstiili eriala tudeng Kristi Everst ja kultuuripärandi loovrakenduste magistriõppekava üliõpilane Koidu Ahk.

Kristi Eversti kursusekaaslase Triin Sarapik-Kivi sõnul on Kristi suurepärase päranditundlik kindakuduja ning silmapaistva algatusvõime ja ettevõtlikkusega loovisik. Tema eestvedamisel viidi läbi kindakudumise kampaania Anu Raua keskuse toetuseks ja sellest sündis Eesti Rahva Muuseumis kaunis kindanäitus „Meie Raudvara on kindad!“.

Lisaks avas ta sel sügisel Tallinnas Põhjala tehases ja Viljandis pärimusmuusika aidas koos Heleri Jürissoniga fotonäituse „Kandjad“. Samas koostöös on alguse saanud ka käsitööstudio Stuudio Huik, mis pakub võimalust arendavaks koos kudumiseks nii algajatele kui vilunudatele.

Koidu Ahki kirjeldavad kursusekaaslased kui pühendunud üliõpilast, kes paistab magistriõpingutel silma aktiivselt mõtteid jagades ja hoolikalt ainet uurides. Klassikalist muusikat õppinuna on ta samm-sammult liikunud rahvapäraste pillimängu suunas. Koidu käsitöövahend on akordion, mis kehastub üheks mängijaga luues imekauni harmoonia teda ümbritseva keskkonnaga. Kaastudengite sõnul on Koidu julge esi-
neja, kes on mitmetel sündmustel kaasanud publikut liikuma ja kaasa laulma.

Anu Raua nimeline stipendium on mõeldud TÜ Viljandi kultuuriakadeemia pärandtehnoloogia ja kultuuripärandi loovrakenduste õppekavade üliõpilastele, kes on silma paistnud ainelise kultuuripärandi uurimise ja hoidmisega. Igal aastal välja antava stipendiumi ühe osa moodustab rahaline toetus 1000

eurot ning teise osa naturaalmajanduslik toetus, mis sümboliseerib seotust maakultuuriga.

Uudise edastas
Ave Matsin

Fotosid on näha siin:

<https://flickr.com/photos/184756568@N05/albums/72177720303905989>

ÕNNETÄHT

Uue Kunsti Muuseumis 2.12.22-5.02.23

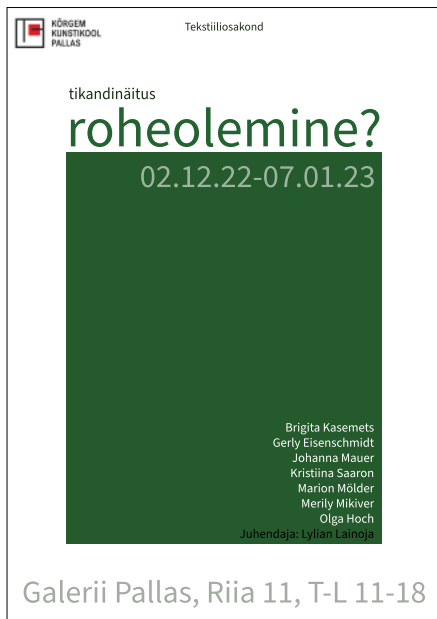
Malle Antson ja Mark Soosaar.

Anu Raud ja Ene Pars.

Ene Parsi teos MULGI SÕRMİK silmuskudumine, vill, manilla, 1982. ETDMi kogu

Fotod UKMi FB lehelt

Roheolemine?

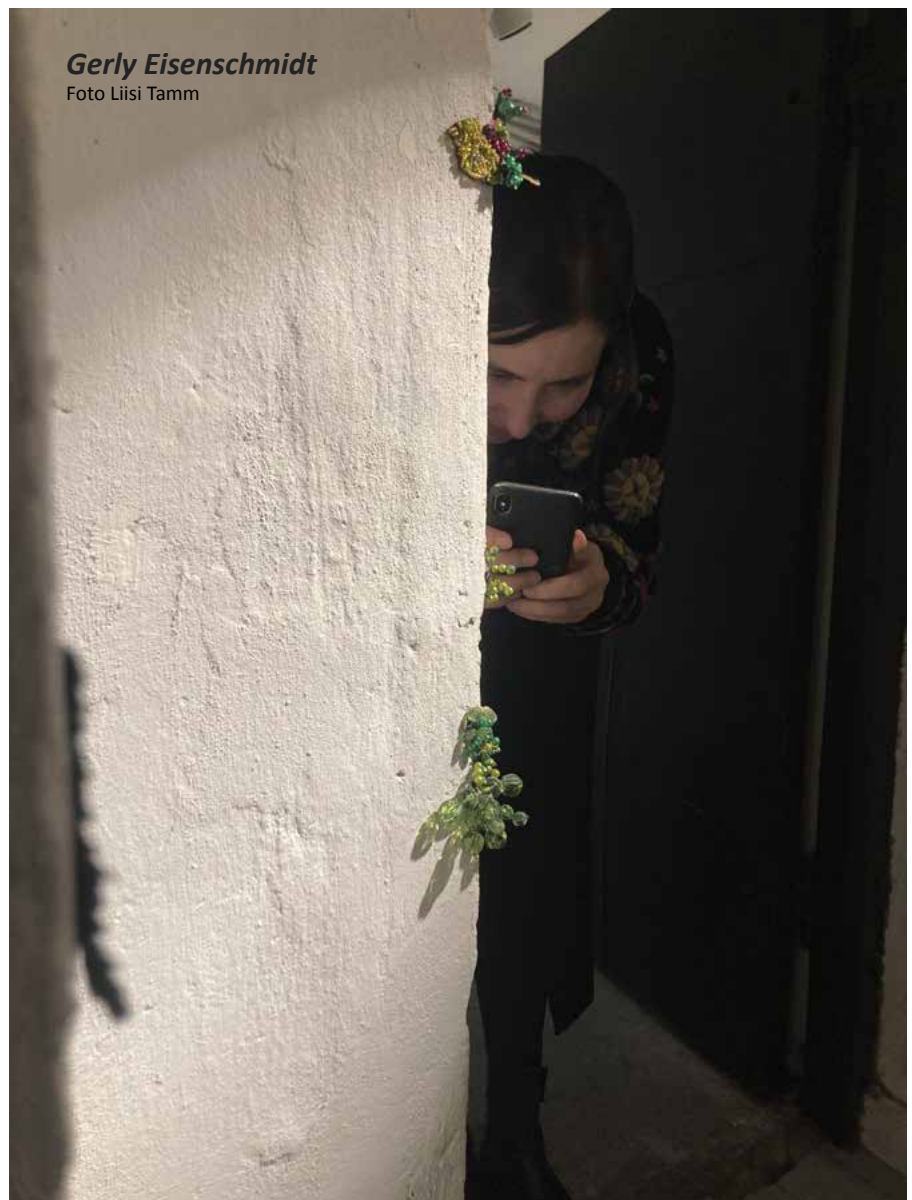
Pallase tekstiiliosakonna IV kursuse üliõpilaste näitus

Gerly Eisenschmidt, Olga Hoch, Brigita Kasemets, Johanna Mauer, Merily Mikiver, Marion Mölder, Kristiina Saaron
Juhendaja Lylian Lainoja

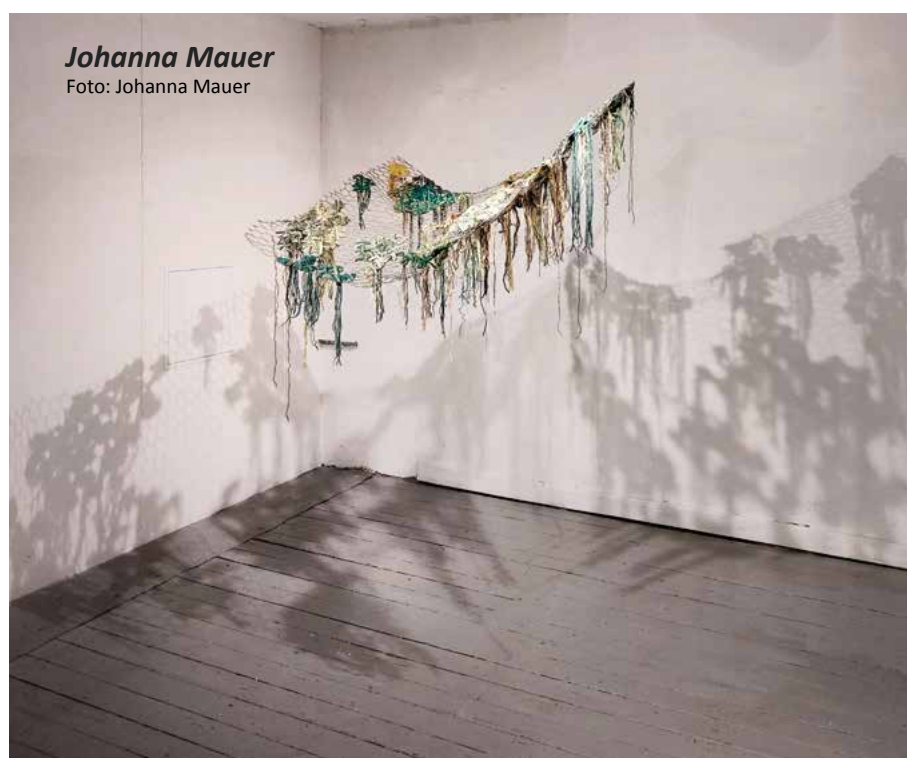
1.12.2022-7.1.2023

Mis värvi on maailm?... ja armastus? Me keegi ei tea, mis meie värvilisest maailmast saab ning kas looduse ja elu hoidmiseks piisab sellest, kui käitume ise jätkusuutlikumalt, tarbime vähem ja suudame olla tänulikud. Meil on ju õhku, vett ja armastust, argipäevade lihtsat luksust. Kaasaegse tikandi kursuse raames arutlesid Pallase tekstiilitudengid roheolemise, rohepesu ja jätkusuutlikkuse teemal ning andsid läbi isikliku ilmavaate ja autoritikandi meediumi võimalikke vastuseid.

<https://pallasart.ee/roheolemine-pallase-tekstiiliosakonna-iv-kursus-uliopilaste-naitus/>

Gerly Eisenschmidt
Foto Liisi Tamm

Johanna Mauer
Foto: Johanna Mauer

Hinge kaartides

Pallase tekstiiliosakonna III kursuse ühisnäitus

Hinge kaartides. Pallase tekstiiliosakonna III kursuse ühisnäitus
1.12.2022 – 7.01.2023

Renate Eensalu, Liisa Hanvere, Ülle Järv, Eliise Järve, Kirke Kirikall, Karl Olaf Kolla, Caroliina Ladva, Grete Maruste

Väljapanekus tuuakse vaataja ette noorte kaemusi, mis kaardistavad samavõrd autorite sise- kui välismaailma. Üheskoos avatakse hingelähedaseid teemasid, väljendades neid tekstiilkunstile omaste lahenduste ja võtetega. Teosed on sündinud kaasaegse tekstiilkunsti kursuse raames Pallase vilistlase Maryliis Teinfeldt-Grinsi juhendamisel.

Publikuprogrammina korraldasid tudengid galeriis Pallas 3. detsembril intuitiivse heegeldamise töötoa. Näitust toetas: Reklaamikompanii, Vein ja Vine.

<https://pallasart.ee/hinge-kaartides-pallase-tekstiiliosakonna-iii-kursuse-uhisnaitus/>

Stipendiumid

Tartu valla sihtstipendiumile kandideeris tänavu kuus Pallase tekstiiliosakonna tudengit. Komisjoni otsusega jaotati stipendiumisumma kahe silmapaistva kandidaadi vahel. Stipendiumi pälvisid 4. kursuse üliõpilased Brigita Kasemets ja Johanna Mauer, keda ühendab aktiivsus ja erialane tegutsemine ka väljaspool Pallast.

Stipendiaate ühendab julgus võtta väljakutseid ja katsetada piire, valmisolek teha koostööd ning panna ennast proovile valdkonnaülestes projektides. Mõlema autori portfoolio keskmes on koostöös valminud kollektsioon KIHTIMISI, mis jõudis ka ERKi moeshow finaali.

Komisjonis osalenud Tartu valla esindajate sõnul on neil hea meel näha, kuidas aasta-aastalt on tõusnud konkursile esitatud tööd kvaliteet ning järjest olulisemaks on muutunud lisaks

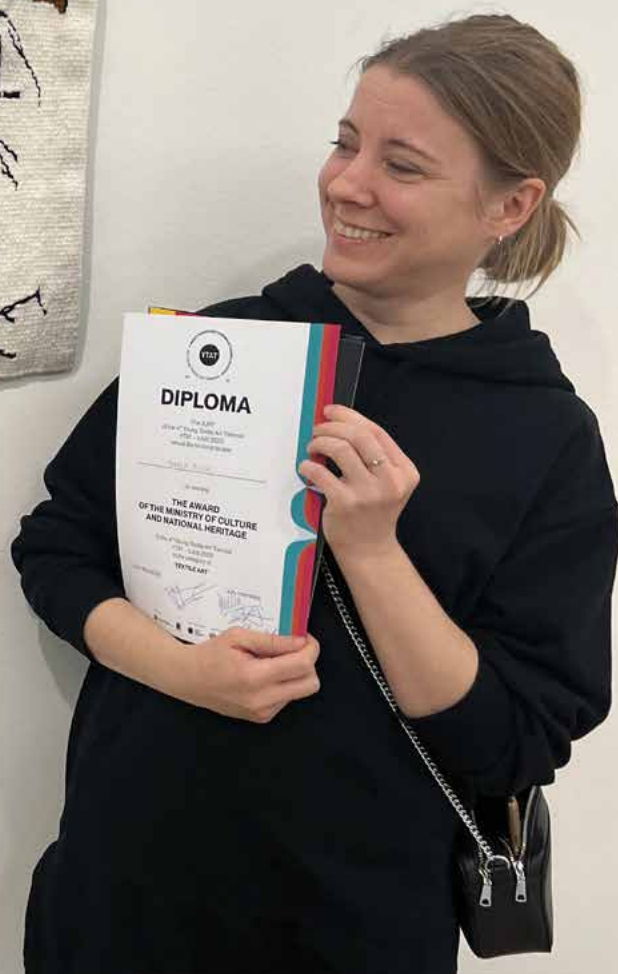
loomingulistele väljakutsetele ka taaskasutuse teemad ja ressursside ratsionaalne kasutus. Selle aasta stipendiaadid tõestasid valla esindajate sõnul, et koostöös peitub jõud.

Johanna Mauer, Brigita Kasemets.

Foto Lisette Laanoja

Pallase 3. ja 4. kursuse üliõpilased said neljandat korda kandideerida Pallase valdkondlikele stipendiumitele. Käesoleval aastal osales Pallase stipendiumikonkursil rekordiliselt 30 üliõpilast ning välja anti kuus stipendiumi disaini, kunstide ja restaureerimise/konserveerimise valdkondades. Stipendiaadid kuulutati välja 23. nov Pallase raamatukogus. Pallase rektor Piret Viirpalu annab Pallase disainivaldkonna stipendiumi Merily Mikiverile ja Marion Mölderile. Foto Aet Ollisaar

Maria Pilm

Tunnustus Lodzist

Pallase tekstiiliosakond oli edukas rahvusvahelisel tudengite konkurss-näitusel YTAT 2022 – Maria Pilmi gobelään “Ebavõrdsus nutiühiskonnas” pälvis ühe neljast peapreemiast

Maria Pilm pöörab oma töös tähelepanu probleemile, et nutiühiskonnas toimimine pole kõigile võrdselt kättesaadav. Maria kirjutab oma töö kohta nii: “Koroonapandeemia tõttu meenutan sageli vanaema, kes oli viimasel eluaastal nõrk ja haige. Vanaema lahkus koroonas esimese laine ajal ja õnneks tema ei kogenud isolatsiooni. Kuidas saavad koroonaisolatsiooni ajal toidu hankimisega hakkama üksi elavad vanainimesed? Noored tellivad toidu kulleriga, aga digioskusteta vanad ja väetud sõltuvad lähedastest või abivalmis naabrist”. Pallases 2022. Aasta kevadel kaitstud

lõputööd juhendas Eva Jakovits.

Lisette Laanoja lõputöö (juhendaja Kairi Lentsius) käsitleb ringdisaini võimalusi, autor uurib töös kuidas kasutada rõivas- te disainis avariiliste autode turvatähti.

YTAT on tekstiilitudengite rahvusvaheline tekstiilitriennaal, mida korraldab Poolas Lodzis asuv kõrgkool The Strzemiński Academy of Fine Arts. Näitus toimus tänava neljandat korda ja sellest võttis osa 18 kõrgkooli 11 riigist: Rootsi, Eesti, Soome, Leedu, Jaapan, USA, Tšehhi, Slovakkia, Rumeenia, Sloveenia ja Poola. Iga osalev kõrgkool esitas näitusele kaks tööd viimase kolme aasta jooksul valminud tööde seast. Pallase tekstiiliosakonda esindasid näitusel oma lõputöödega Maria Pilm ja Lisette Laanoja.

Näitusel hindas töid valdkonna tuntud professionaalidest koosnev žürii, kuhu kuulusid Hella Jongerius (disainer, Eindhoveni Disainiakadeemia vilistlane, Taani), Aleksandra Gaca (Poola disainer, Taani disainipreemia laureaat), Janis Jeffries (kunstnik ja teoreetik, Londoni Ülikooli emeriitprofessor). Jessica

Hemmings (HDK-Valand professor, Rhode Island School of Design vilistlane) ja Dorota Stepniak (kuraator, teoreetik, ajakirjanik ja lektor, festivali Lodzi disainifestivali algataja ja eestvedaja.

Žürii otsustas välja anda neli võrdset tunnustust: kaks kunstide valdkonnas, üks disaini valdkonnas ja üks interdistsiplinaarsuse kategoorias. Tunnustusega kaasneb rahaline preemia.

YTAT 2022 toimus Lodzis toimuva maineka rahvusvahelise tekstiilitriennaali “17th International Triennial of Tapestry” satelliitsündmusena. Tudengite triennaaliga kaasnes tekstiilihariduse teemaline seminar ja näitus “YTAT mentors”, mis tutvustas osalevate kõrgkoolide professorite loomingut. Õppejõudude näitusel osales oma tööga Pallase tekstiiliosakonna professor Aet Ollisaar.

Maria Pilmi lõputööga (juhendaja Eva Jakovits) saab tutvuda [SIIN](#)

Lisette Laanoja lõputööga (juhendaja Kairi Lentsius) saab tutvuda [SIIN](#)

Disainiööl

Disainiöö teema "Green Being. WTF?" tõi taaskord kokku ka disaini ja arhitektuurikoolid. Pallase väljapanek valikuga 2022. aasta disainisuuna lõputöödest keskendus tehnikatele ja lähenemistele, mis toovad disaineri tagasi juurte juurde. Tekstiiliosakonna lõpetajatest olid väljapanekus esindatud Liisi Anderson, Lisette Laanoja, Liisi Tamm ja Maria Volk. Väljapanekut täiendab Liisi Tamme ja Anett Niine ning arhitektuuribüroo b210 koostöös valminud projekt RÜÜRUM.

Mängujulgust ja katsetamisrõõmu pakuvad väljapanekus "Mopp, punane ja voolik" Pallase mööbliosakonna ja tekstiiliosakonna kolmanda kursuse tudengite jätkusuutlikust mõtteviisist sündinud ideeprototüübid. Koostööprojekti moto "Hullud ajad, hullud lahendused" ja limiteeritud kogus etteantud materjale andis osalejatele inspiratsiooni ning suuna kuhu liikuda. Piiratud ressursid pakkusid osalejatele sisustustoodete loomiseks pigem väljakutset. Mööbliosakonna ja tekstiiliosakonna tudengite koostöös nähtavaks muutunud ideed jätavad avatuks võimaluse edasisteks katsetusteks. Projekti juhendasid Madis Liplap, Keret Altpere, Jaak Roosi, Aet Ollisaar

Fotod Aet Ollisaar

Eesti villa nädal

Pallase tekstiiliosakond võttis novembris osa Eesti villa nädalast ja kutsus huvilisi osakonda külla.

15. novembril tutvustati tekstiiliosakonna galeriis väljapanekut "Pallase tekstiiliosakonna villauuringud: Kuidas kanda villast", mis näitas villa rakendusüuringu tulemusi läbi mitme aasta. Väljapanek andis ülevaate uuringu etappidest ning eesti villa kasutamise võimalustest silmuskoeliste disainitoodete loomisel. Kohapeal oli võimalik testida villaseid kangaid ning hinnata nende pehmust ja sobivust erinevate toodete valmistamiseks, tegevust juhendasid Pallase tekstiiliosakonna õppejõud ja tudengid.

Samuti osalesid tekstiiliosakonna õppejõud Viljandis rahvusvahelisel villakonverentsil, Liisi Tamm pidas konverentsil ettekande "Pallase rakendusüuringud: kohalik lambavill disainiprotsessis". Ettekandes tutvustas autor Pallase tekstiiliosakonnas kaitsitud lõputööd "Kohaliku lambavilla

kasutamine elamusrõiva disainiprotsessis kampsunite kollektsiooni näitel" (juhendaja Kairi Lentsius), projekti RÜÜRUM ning edasisi plaane kohaliku materjali kasutamisel. Hüpnäitusel Pärismusmuusika Aidas sai näha nii Liisi

Tamme kollektsiooni kui ka teisi Pallase üliõpilaste kohalikust villast valmistatud esemeid.

15. detsembril 2022 esitles Kõrgem Kunstikool Pallas raamatut

MultiWeave. Viis kududa. A Way to Weave

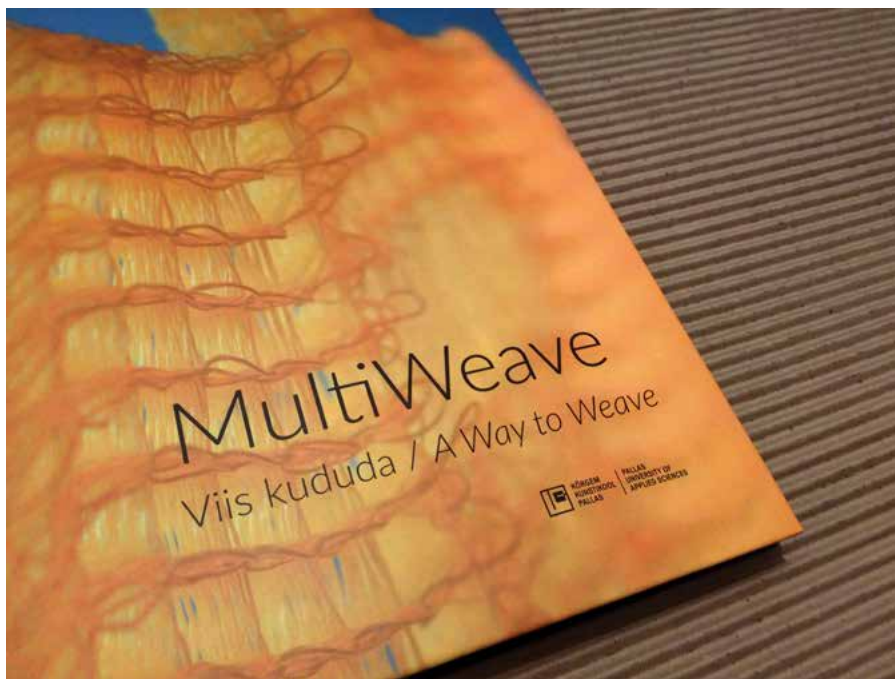
Raamat tutvustab uutset kudumisviisi, mille leiutas Pallase professor Kadi Pajupuu ja autoreid, kes tehnikat kunsti ja disaini võtmes on kasutanud ja edasi arendanud. Kajastatakse Pallase galeriis kevadel toimunud näitust Kasvatatud. *Grown*, kus osalesid tekstiilitudengid Rootsist, Soomest, Eestist ja Lätist ja kutsutud autorid. Pikemad sissevaated MultiWeave tehnikasse teevad Rootsi kunstnikud Matilda Dominique ja Maja Gunn artiklis "Kas käsitöövahend võib olla uudne?" ja Anett Niine intervjuus Kadi Pajupuuga "Leiutamise lugu".

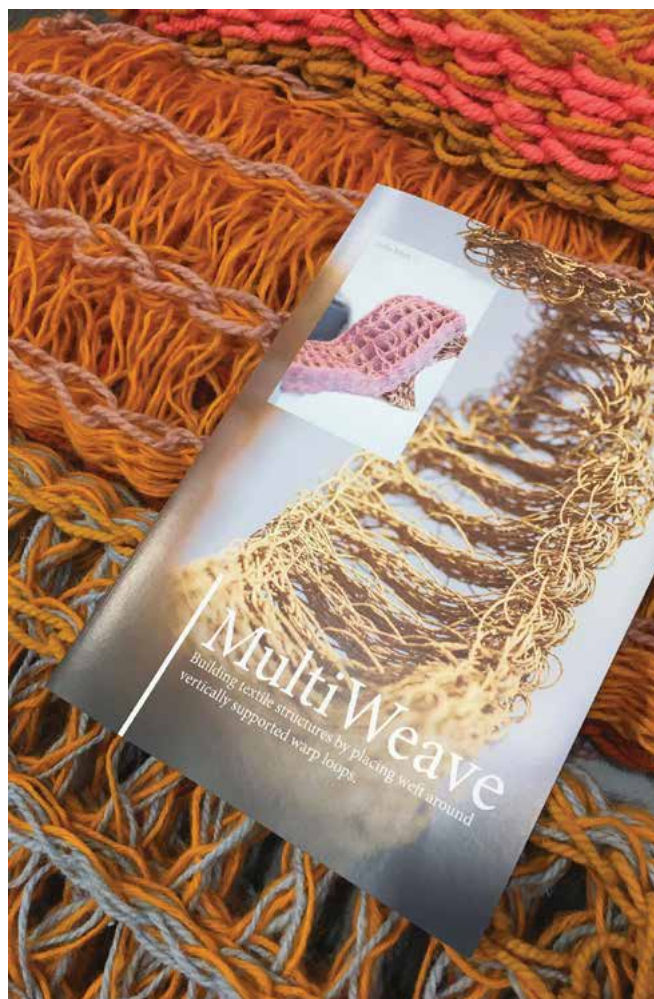
Raamat on eesti ja inglise keeles, 120lk, kõva kaas.

Esitlusel tutvustati projektis osalenud autoreid ja demonstreeriti MultiWeave kudumise – veevimise – põhimõtet. Omasõna on tuletatud tekstiilikunstnik Veevi Pajupuu nimest.

Raamatut saab tellida Pallase tekstiiliosakonna kaudu.

Fotod Marilyn Piirsalu

MultiWeave Rootsis kangakudumismessil

Septembris osalesime Kõrgema Kunstikooli Pallas väljapanekuga Skandinaavia suurimal kangakudumismessil VÄV2022 Halmstadis. Tutvustasime koos Marilyn Piirsaluga MultiWeave kudumisviisi. Enne messi algust elasime mõningases ärevuses, kuna aegsasti kullerpostiga Eestist saadetud messitarvikud polnud kohale jõudnud. Õnneks oli mul käsipagasis MultiWeave töövahendid ja veidi lõnga ja Marilyn kodus kiirelt mõned näidised.

Messikülastajatelt saime palju küsimusi ja tuli ka kaitsta õigust MW struktuure nimetada weave-sõnaga. Rõhun sellele, et see tehnika sisaldab kahte üksteisega risti paiknevat lõngasüsteemi: lõime ja kudet. Leiutisel on veel pikk tee minna, aga tänu VÄV ajakirja väljaandja ja messi korraldaja Tina Ignelli toetusele, saame ehk kunagi ka laiemate tekstiiliringkondade toetuse.

Fotod Marilyn Piirsalu

Liisa Torsus

EKA TEKSTIILI LÕPETAJAD RAHVUSVAHELISTE KONKURSSIDE FINAALIDES

EKA tekstiili vilistlane Liisa Torsus sai NYTM (New York Textile Month) raames välja antava Dorothy Waxman International Textile Design Prize konkursi finaali oma lõputööga "Kivimustud ja natid" tunnustuse *honourable mentioning*, mis tähendab, et Torsus pääses kuue parima sekka.

Arts Thread Global Design Graduate Show 2022 konkursi lõpphääletusele jõudis samuti Liisa Torsuse lõputöö "Kivimustud ja natid" ning Birgit Uiho magistritöö "From Table to Table". Kokku esitati töid 5500 lõpetaja poolt 400 ülikoolist ning EKA pääses nende seas top 20-sse.

Birgit Uiho

YTAT LODZIS

EKAat esindavad Lodzi Noore tekstiilkunsti 4. triennaalil (YTAT) tekstiilkunstnikud Helena Kisant, Anni Kivisto ja Krista Leesi.

Lodzis asuva Strzemiński kaunite kunsti-de akadeemia kutsele vastas koguni 18 kunstikooli 11 riigist: Rootsist, Eestist, Soomest, Leedust, Jaapanist, USAst, Tšehhist, Slovakiast, Rumeeniast, Sloveeniast ja Poolast. Nende koolide õpilased ja viimaste aastate lõpetajad tutvustavad konkursinäitusel viimase kolme aasta huvitavamaid teostusi.

EKAat on esindamas 3 autori tööd:

Helena Kisant "looduse nahk"

Disainiteaduskonna Tekstiilidisain, II kursus BA 2021/2022

Juhendajad: Krista Leesi, Piret Valk

Anni Kivisto „Argielu ja loomeprotsessi ristumine: käsitsi valmistatud vaip punch-nõela tehnikas“

Disainiteaduskonna tekstiilidisaini magistriõppekava 2020/2021

Juhendajad: Taavi Hallimäe, Johanna Ulfsak

Esmakordselt on ürituse üheks elemendiks näitus YTAT MENTORS, kus esitletakse konkursil osalema kutsutud kunstiakadeemiate akadeemiliste õppejõudude töid.

Selles rühmas on väljas tekstiili osakonna dotsent Krista Leesi tööga "CANT STOP DANCIN'"

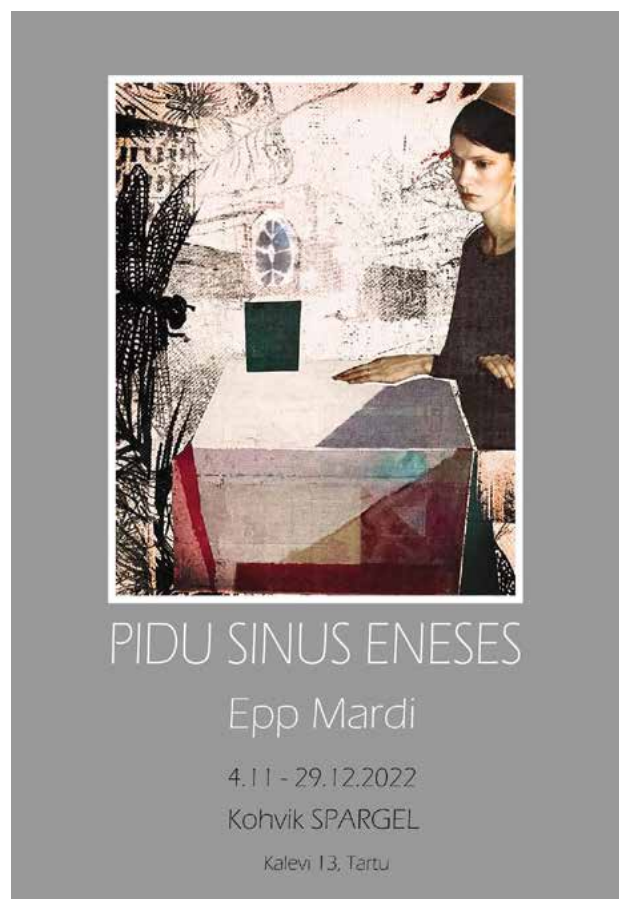
Näitus on avatud 9. oktoobrist 31. detsembrini 2022 linna kunstigaleriis Lodzis, 44, Sienkiewicza tänaval, Poolas.

Helena Kisant

Krista Leesi

Kaire Tali LUMETAJU

Kaire Tali seinatekstiilide näitus avati 14. detsembril 2022 Hopneri maja IV korruse saalis, Raekoja plats 18, Tallinn. Näitust saab vaadata Hopneri majas toimuvate ürituste ajal.

Kaire Tali: "Talv on kindlasti üks mu lemmikaastaaeg. Seda polegi võimalik ei endale ega teistele selgitada-põhjendada, kuidas või miks. Midagi kaunist on minuga jäädavalt kaasas juba lapsepõlvest – pakase hääled, lume lõhn, päikese sära helevalgel lumeväljal, Linnutee värelev triip üle tume pimedate taevakaare. Kuumaks kõetud toa õnnestav soojus, paksud tekid, suure puuahju tuhakartulid ja vanaema küpsetatud saia lõhn. Võibolla ka aastatega tunnetatud paratamatus – et talveta ei saabu ka kevadet ega suve.

Talvetundeid ja mälupilte on hiilunud aegade jooksul ka mu loomingusse. Gobeläänid „Suur lumelagedus“, „Hallad“, „Lumi mullal“, „Tipus ruumi lähedalt“ ... Ka selle näituse tiki- tud seinatekstiilide seerias on mitmeid „lumiseid“ töid.

Kangast käsitsi läbi õmmeldud tekstiilpannood mõjuvad es- mapilgul hästi minimalistlikult, samas on need aga väga töö- mahukad. Must-valged, monokroomsed, hüpnotiseerivad või terasemalt uurima kutsuvad, siidist ja sametist ... Kas lume- palle on ikka 33? Talvekarge näitus on pühendatud minu hil- juti lahkunud emale."

Juubelid tulekul. Õnnitleme!

Piret Valk 27.03.1973	50	Ülle Raadik 21.06.1948	75
Peeter Kuutma 08.04.1938	85	Mare Kelpman 27.06.1958	65
Anu Raud 10.05.1943	80	Kaie Tilk 09.07.1938	85
Siiri Minka 20.05.1973	50	Ilme Rätsep 10.07.1958	65
Lija Karolin 26.05.1953	70	Sirje Raudsepp 31.07.1948	75

Raamat Merike Männi loometeest

Ilmunud on Merike Männi elu ja loomingu kajastav rikkalikult illustreeritud raamat, 184 lk, eesti ja inglise keeles.

Raamatu andsid välja Merike ja Ivari Männi, toetasid Eesti Kultuurkapital ja Tallinna Linnavalitsus. Teose avatekst on Helen Adamsonilt. Kujundus: Ivari Männi.

ETeKLi juhataja andis raamatu väljaandmisel korralduslikku abi.

Raamat on müügil galeriis Pallas. Aastanäituse Eluoluline ajal saab galeriist osta ka tekstiiliraamatuid Tegijad ja MultiWeave. Viis kududa.

*Maasike Maasik. Uputab muret,
põletab tuska. Gobelään ETeKLi
aastanäitusel Eluoluline.*

Foto Marilyn Piirsalu

Maasike Maasik valiti Eesti Kunstnike Liidu auliikmeks! Õnnitleme!

Eesti Kunstnike Liidu volikogu 19.12.2022 koosolekul valiti salajase hääletuse teel volikogu liikmete poolt esitatud kandidaatide hulgast Eesti Kunstnike Liidu uuteks auliikmeteks Sirje Eelma, Dolores Hoffmann, Tamara Luuk, Maasike Maasik. Eesti Kunstnike Liidu auliikme nimetuse võib liidu põhikirjast lähtuvalt volikogu omistada Eesti kunsti ja liidu ees erilisi teeneid omavatele füüsilistele isikutele.

EteKL
estonian
textile artists'
association

Koiliblikas nr 62

on Eesti Tekstiilikunstnike Liidu leht.
www.tekstiilikunst.ee
facebook – Eesti Tekstiilikunstnike Liit
Instagram – @eestitekstiilikunst

Kallid kolleegid! Makske
liikmemaksu!
Eesti Tekstiilikunstnike Liit
SWEDBANK
a/a EE332200 221013989379